2026/2280

15.10.2026 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2026/2280 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 7 октомври 2026 година

за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребиват незаконно на територията на Съюза, и за отмяна на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2001/40/ЕО на Съвета и Решение 2004/191/ЕО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 79, параграф 2, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) При създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие Съюзът следва да разполага с обща политика по въпросите на връщането на граждани на трети държави без право на престой в Съюза. Ефективната политика в областта на връщането е ключов елемент от една надеждна система за управление на миграцията.

(2) С настоящия регламент се създава обща система за връщане на граждани на трети държави, пребиваващи незаконно в държавите членки (наричани по-нататък „незаконно пребиваващи граждани на трети държави“) въз основа на обща процедура по връщане, ефективно сътрудничество с трети държави, задължения за незаконно пребиваващите граждани на трети държави, набор от инструменти за управление на ефективното връщане, включително мерки за стимулиране на връщането, и сътрудничество между държавите членки.

(3) В съответствие с член 72 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), настоящият регламент не засяга изпълнението на задълженията на държавите членки по поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност.

(4) За да се допринесе за прилагането на всеобхватния подход, определен в Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), следва да се въведе обща система за ефективно управление на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави. Тази обща система следва да се основава на интегрирано изготвяне на политики с цел да се осигурят съгласуваност и ефективност на действията и мерките, предприети от Съюза и неговите държави членки, действащи в рамките на съответните си области на компетентност.

([1]) ОВ C, C/2026/33, 16.1.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 17 юни 2026 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 1 октомври 2026 г.

([3]) Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L, 2024/1351, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

(5) Европейският съвет последователно подчертава значението на решителните действия на всички равнища за улесняване, увеличаване и ускоряване на връщането от Съюза. През октомври 2024 г. Европейският съвет призова Комисията спешно да представи ново законодателно предложение.

(6) В стратегическите насоки за законодателното и оперативно планиране в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приети от Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 12 декември 2024 г., се припомня, че успешната политика в областта на връщането е основен стълб на една всеобхватна и надеждна система на Съюза в областта на убежището и миграцията. За тази цел в стратегическите насоки се призовава за разработване и прилагане на по-решителен и всеобхватен подход към връщанията чрез спешно усъвършенстване на правната рамка.

(7) Ефективната политика в областта на връщането следва да осигурява съгласуваност с Пакта за миграцията и убежището и да допринася за неговата цялост и за управлението на незаконната имиграция в Съюза, както и за предотвратяването на неразрешеното движение между държавите членки на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, като същевременно се зачитат основните права.

(8) Съюзът и неговите държави членки увеличават усилията си за повишаване на ефективността на политиките на връщане. Въпреки тези усилия действащата правна рамка, която се състои от Директива 2001/40/ЕО на Съвета ([4]) и Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([5]), вече не отговаря на нуждите на миграционната политика на Съюз и на законодателните и оперативните нужди за гарантиране на ефективното връщане. След приемането на Директива 2008/115/ЕО през 2008 г. пространството на свобода, сигурност и правосъдие и миграционната политика на Съюза търпят сериозно развитие. Законодателството на Съюза в областта на миграцията премина от законодателство, определящо минимални стандарти, към законодателство, което цели сближаване на практиките на държавите членки. През 2018 г. Комисията се опита да реформира правилата за връщане с предложението за преработване на Директива 2008/115/ЕО. Комисията също така се опита да подкрепи държавите членки при използването на предвидените в Директива 2008/115/ЕО възможности за гъвкавост чрез препоръки (ЕС) 2017/2338 ([6]) и (ЕС) 2023/682 ([7]) на Комисията. Въпреки това бяха достигнати пределите на действащата правна рамка.

(9) Следва да се създаде твърда обща процедура за ефективно връщане , за да се гарантира, че гражданите на трети държави, които не отговарят или вече не отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, биват връщани без ненужно забавяне по хуманен и устойчив начин и при пълно зачитане на основните права, както и на международното право. С приложимите във всички държави членки ясни и прозрачни правила следва да се гарантира сигурност за съответния гражданин на трета държава и за компетентните органи. Важно е процедурите по връщане да се опростят, улеснят и ускорят, както и да се гарантира, че връщането не се възпрепятства, включително от неразрешено движение към други държави членки.

([4]) Директива 2001/40/ЕО на Съвета от 28 май 2001 година относно взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни (ОВ L 149, 2.6.2001 г., стр. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj).

([5]) Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

([6]) Препоръка (ЕС) 2017/2338 на Комисията от 16 ноември 2017 г. за създаване на общ Наръчник за връщането, който компетентните органи на държавите членки да използват при изпълнението на задачи, свързани с връщането (ОВ L 339, 19.12.2017 г., стр. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj).

([7]) Препоръка (ЕС) 2023/682 на Комисията от 16 март 2023 г. относно взаимното признаване на решения за връщане и за ускоряване на връщането при прилагането на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 86, 24.3.2023 г., стр. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

(10) Прилагането на правилата съгласно настоящия регламент не следва да засяга правилата за достъп до международна закрила в Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета ([8]). Когато е приложимо, правилата в настоящия регламент се допълват от специалните правила, установени в Регламент (ЕС) 2024/1348, свързващи решенията за отказ за предоставяне на убежище с решенията за връщане, що се отнася до тяхното издаване и правни средства за защита, и от процедурата на границата за връщане, определена в Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета ([9]).

(11) С настоящия регламент се зачитат основните права на гражданите на трети държави и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), както и в Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“). Настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с Хартата, общите принципи на правото на Съюза и съответното международно право.

(12) Следва да се зачитат принципът на забрана за връщане и забраната за колективно експулсиране, предвидени в член 19 от Хартата. В съответствие с посочения член никой не може да бъде принудително изведен, експулсиран или екстрадиран към трета държава, в която съществува сериозен риск да бъде осъден на смърт, да бъде подложен на изтезание или на друго нечовешко или унизително отношение или наказание.

(13) Държавата членка, на чиято територия е открит незаконно пребиваващият гражданин на трета държава, отговаря за осигуряването на неговото връщане.

(14) Съдът, определен за компетентен от държавата членка съгласно националното право, следва да отговаря за разглеждането на жалбите, с които се оспорва решението за връщане, забраната за влизане и решението за постановяване на извеждането. Следва да се следи за спазването на изискванията, произтичащи от принципа на забрана за връщане, когато материали по делото, внесени в съда, определен съгласно националното право за компетентен да разглежда жалби срещу решението за връщане или решението за постановяване на извеждането, допълнени или изяснени в хода на състезателно производство, сочат, че принципът на забрана за връщане може да бъде нарушен.

(15) Без да се засяга правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата, което гарантира, че гражданинът на трета държава може да оспори срока за напускане или липсата на такъв срок в решението за връщане, частта от решението за връщане, с която се налага или постановява задължение за напускане на територията на държавите членки, не следва да бъде засегната от обезсилването или отмяната на срока за напускане.

(16) В случай на извеждане, органите, определени за компетентни съгласно националното право, следва да проверяват за спазването на принципа на забрана за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства. Съответният гражданин на трета държава следва възможно най-бързо и преди неговото извеждане да представи и обоснове информация, свързана с неговите конкретни обстоятелства. Съответният гражданин на трета държава следва възможно най-бързо да представи доказателства, свързани с неговите конкретни обстоятелства. Следва да бъде възможно да се разчита на съществуваща оценка на всички свързани със случая обстоятелства, направена на предходните етапи на процедурата или в рамките на други предишни процедури. Всяка имаща отношение промяна в обстоятелствата и всеки нов елемент, доказващ наличието на риск от връщане, следва да се разглеждат, по-конкретно за да се установи дали те са обосновани и дали не следва да се счита, че са внесени от засегнатия гражданин на трета държава единствено с цел забавяне или възпрепятстване на извеждането.

([8]) Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L, 2024/1348, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([9]) Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148 (ОВ L, 2024/1349, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

(17) Държавите членки могат да насочат гражданина на трета държава, който посочи, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане, към подходящата процедура, включително процедурата за предоставяне на убежище в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348. Държавите членки могат също да насочат такива граждани на трета държава към подходящата процедура и когато техните органи, определени за компетентни съгласно националното право, узнаят, че са налице съответни признаци, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане.

(18) Необходимо е държавите членки да могат да си сътрудничат по-гъвкаво, включително чрез нови двустранни споразумения или договорености, както и да го правят по по-целенасочен начин, за да се насърчава ефективното връщане в трети държави.

(19) След като се установи, че гражданинът на трета държава не отговаря или вече не отговаря на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, следва бързо да се издаде решение за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид всички относими факти и обстоятелства. Решението за връщане следва да посочва задължението на гражданина на трета държава да напусне територията на държавите членки. Не следва да се изисква в решението за връщане да се определя държава на връщане. Държавата на връщане следва да бъде определена най-късно преди извеждането и може да бъде определена или в решението за връщане, или във всяко друго решение за постановяване на извеждане отделно от решението за връщане. Когато има пречка за извеждането, издаването на решение за връщане не следва да бъде възпрепятствано, но извеждането следва да бъде отложено. Когато към момента на издаване на решението за определяне на държавата на връщане все още е възможно гражданинът на трета държава да бъде изведен в една от няколко държави на връщане, включително поради двойно или множествено гражданство, всички тези държави на връщане могат да бъдат определени в това решение. Правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата, трябва да бъде гарантирано по отношение на всички държави на връщане, определени в решението. Във всеки случай, когато компетентният орган пристъпва към извеждане, гражданинът на трета държава следва да бъде информиран за държавата на връщане, в която ще бъде изведен, достатъчно време преди извеждането.

(20) Настоящият регламент не следва да възпрепятства държавите членки да предвидят в националното си право други основания за отлагане на извеждането за конкретни групи граждани на трети държави.

(21) Гражданите на трети държави, на които е разпоредено да напуснат, следва да носят основната отговорност за напускането на територията на държавите членки.

(22) Необходимо е да се гарантира, че основните елементи на издадено от държава членка решение за връщане се въвеждат в специален формуляр като европейската заповед за връщане, създадена с настоящия регламент, и стават достъпни в Шенгенската информационна система заедно със сигнала за връщане. Европейската заповед за връщане на свой ред следва да спомага за признаването и изпълнението на подлежащите на изпълнение решения за връщане и решения за постановяване на извеждане, издадени от друга държава членка, когато гражданинът на трета държава се премества без разрешение в друга държава членка.

(23) Когато гражданин на трета държава, намиращ се на територията на държава членка, е обект на подлежащо на изпълнение решение за връщане, издадено от друга държава членка, признаването и изпълнението на решения за връщане следва да улеснява и ускорява процеса на връщане въз основа на засилено сътрудничество и взаимно доверие между държавите членки. Това признаване и изпълнение може също така да допринася за възпиране на незаконната миграция и неразрешеното движение в рамките на Съюза, както и за ограничаване на забавянията при процеса на връщане. Правните средства за защита срещу решението за връщане следва да се упражняват единствено в издаващата държава членка.

(24) Признаването на решение за връщане или на решение за постановяване на извеждане въз основа на информацията, налична в европейската заповед за връщане, не следва да представлява акт или решение. Непризнаването на решение за връщане или на решение за постановяване на извеждане не следва също така да представлява акт или решение.

(25) Когато държава членка обмисля да признае или изпълни подлежащо на изпълнение решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, постановени от друга държава членка (взаимно признаване), следните елементи могат да ръководят държавата членка при определянето на ситуации, в които не следва да се прилага взаимно признаване и в които вместо това следва да се издаде нейно собствено решение за връщане. Тези ситуации могат да включват случаи, когато изпълнението би противоречало на държавната политика на изпълняващата държава членка по отношение на връщането на определени категории граждани на трети държави, като например непридружени ненавършили пълнолетие лица и жертви на трафик на хора, за които националното право предвижда по-високо равнище на защита; случаи, когато издаването на ново решение за връщане би било по-бързо; случаи, когато наличната информация в европейската заповед за връщане е непълна; случаи, когато гражданинът на трета държава обжалва решението за връщане в издаващата държава членка; случаи, когато гражданинът на трета държава трябва да бъде изведен в държава на връщане, различна от определената в решението за връщане или решението за постановяване на извеждане на издаващата държава членка, или случаи, когато в решението за връщане не е определена държава на връщане.

(26) За да се подготвят стъпките към задължително взаимно признаване, Комисията и съответните агенции на Съюза, като например Агенция на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), следва, когато е целесъобразно, да подкрепят държавите членки, включително като набележат механизми и адаптации, необходими за целите на осигуряването на автоматизирано обработване на европейската заповед за връщане.

(27) Най-късно от датата на приемане на акта за изпълнение, установяващ формуляра на европейската заповед за връщане, държавите членки и Комисията и съответните агенции на Съюза, като например eu-LISA, следва да започнат да въвеждат правни и технически механизми, с които да гарантират, че чрез Шенгенската информационна система може да бъде предоставен достъп до европейската заповед за връщане.

(28) До 17 октомври 2029 година Комисията следва да направи оценка на прилагането на взаимното признаване, по-специално по отношение на: това дали правните и техническите механизми, чрез които европейската заповед за връщане става достъпна чрез Шенгенската информационна система съгласно настоящия регламент, са въведени от държавите членки и дали са ефективни; дали правните и техническите механизми за осигуряване на автоматизираното обработване на европейската заповед за връщане съгласно настоящия регламент са въведени от държавите членки; ефективността на признаването и изпълнението на решенията за връщане и решенията за постановяване на извеждането; произтичащата от това тежест за съдебните и административните национални системи; и резултатите от съответните дейности по обучение и пилотни проекти.

(29) Въз основа на оценката на прилагането на взаимно признаване, Комисията следва да представи, когато е целесъобразно, законодателни предложения, включително всякакви целенасочени изменения, за да се гарантира ефективно връщане, с оглед на въвеждането на задължително взаимно признаване и изпълнение на подлежащи на изпълнение решения за връщане и решения за постановяване на извеждането, издадени от друга държава членка. В случай че Комисията не представи предложение, тя следва да обясни причината за това.

(30) Следва да продължава да се дава съюзно измерение на последиците от националните мерки за връщане, като се въведе забрана за влизане, с която се забраняват влизането и престоят на територията на всички държави членки. Продължителността на забраната за влизане следва да бъде определена, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение в отделния случай . Когато при проверките на излизане по външните граници бъде открит незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, може да е целесъобразно да се наложи забрана за влизане, за да се предотврати бъдещо повторно влизане и съответно да се намалят рисковете от незаконна имиграция, като същевременно не се възпрепятства бързото заминаване на гражданина на тази трета държава.

([10]) Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), за изменение на Регламент (ЕО) № 1987/2006 и Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1726/oj).

(31) Гражданите на трети държави, които не са изпълнили задължението за напускане, или на които не е бил предоставен срок за напускане, могат да бъдат изведени чрез принудителни мерки. По-строгите правила за извеждането следва да имат за цел да гарантират преки и непосредствени последствия, в случай че гражданинът на трета държава не напусне при изтичането на срока на напускане или преди изтичането на този срок, както и да се предотвратят неразрешените движения в рамките на Съюза и рисковете за сигурността. Когато няма основания да се счита, че доброволното връщане би подкопало целта на процедурата за връщане, следва да бъде възможно сътрудничещите граждани на трети държави да продължат да бъдат връщани предимно чрез доброволно връщане. Принудителните мерки следва да бъдат подчинени на принципите на пропорционалност и ефективност по отношение на използваните средства и преследваните цели.

(32) Тъй като настоящият регламент се прилага единствено за граждани на трети държави, които пребивават незаконно в Съюза, той не засяга консултациите във връзка с връщането и реинтеграцията и други програми за подпомагане на доброволното връщане и реинтеграцията на граждани на трети държави, които пребивават законно в Съюза.

(33) Необходими са общи правила, за да се гарантира, че самоличността на незаконно пребиваващите граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността , ще бъде ефикасно установена и те бързо ще бъдат върнати. Необходимо е да се гарантира извършването на съответните проверки за установяване на самоличността и обозначаване на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, включително като се разчита на процеса по скрининг, предвиден в Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета ([11]). По отношение на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, извеждането следва по принцип да се извършва като правило и следва да е налице възможност за дерогация от общите правила, за да се предвидят по-продължителни или безсрочни забрани за влизане и по-дълги периоди на задържане, и за дерогация от използването на специализирани центрове за задържане, така че лицата, които застрашават сигурността на държавите членки, да бъдат бързо извеждани.

(34) С новите правила възможностите на държавите членки за гарантиране на връщането в трети държави следва да се разширят чрез допълнителни инструменти. Следва да е възможно да се сключват специални споразумения или договорености с трети държави с цел на държавите членки да се предоставят повече възможности за връщане, при условие че съответната трета държава зачита международните стандарти в областта на правата на човека и, в случай на извеждане, принципа на забрана за връщане (*non-refoulement*). Недостатъците по отношение на конкретни части от територията на третата държава или на установими категории лица не следва да възпрепятстват сключването на такова споразумение или договореност, при условие че са налице достатъчно гаранции, за да се осигури пълното зачитане на правата на гражданите на трети държави, които са засегнати от такова споразумение или договореност. В споразумението или договореността следва по-специално да се определят приложимите по отношение на връщането процедури, условията за престой в съответната държава, съответните задължения и отговорности на страните по споразумението или договореността и последиците в случай на нарушения на споразумението или договореността. Когато дадено споразумение или договореност включва последващо връщане от третата държава, в това споразумение или договореност следва също да се определят последиците, в случай че последващото връщане не е възможно, съответните задължения и отговорности на страните по споразумението или договореностите, последиците от съществена промяна, оказваща неблагоприятно въздействие върху положението в третата държава, както и независим орган или механизъм за наблюдение за оценка на изпълнението на споразумението или договореността. Такова споразумение или договореност биха представлявали прилагане на правото на Съюза за целите на член 51, параграф 1 от Хартата.

(35) За да се гарантира, че законните интереси, свързани с управлението на външните граници и вътрешната сигурност на съответните държави членки, са защитени в достатъчна степен, в случаите, при които дадена държава членка договаря споразумение или договореност за целите на настоящия регламент с една от съседните на Съюза трети държави, държавите членки, имащи обща граница с тази трета държава, следва в подходящ момент преди сключването на съответното споразумение или договореност да бъдат информирани за тези преговори, при пълно зачитане на принципа на лоялно сътрудничество, установен в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). При сключване на споразумение или договореност с трета държава от държавите членки следва да се изисква да информират Комисията и другите държави членки за това споразумение или договореност, преди то да започне да се прилагат временно или преди да влезе в сила, в зависимост от това кое от двете събития настъпи първо. Освен това, за да се избегне евентуално неспазване на правото на Съюза и да се повиши допълнително прозрачността по отношение на споразумения и договорености между държави членки и трети държави, държавите членки биха могли на доброволен принцип да информират Комисията и другите държави членки за напредъка на преговорите с трета държава във връзка със споразумения или договорености, разрешени по настоящия регламент, преди страните да постигнат окончателно споразумение, включително с цел да се поиска оценката на Комисията относно съвместимостта с правото на Съюза на предвижданото споразумение или договореност, по което се водят преговори.

([11]) Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817 (ОВ L, 2024/1356, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(36) Добре функциониращото Шенгенско пространство без вътрешни граници разчита на ефективното и ефикасно прилагане от страна на държавите членки на съответните достижения на правото. С Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета ([12]) се създава механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген , включително във връзка с ефективното връщане на незаконно пребиваващите граждани на трети държави и зачитането на основните права.

(37) Висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на процедурите по връщане, в съответствие с член 24 от Хартата и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При индивидуалните оценки на висшия интерес на детето държавите членки по-специално следва надлежно да отчитат благополучието и социалното развитие на ненавършилото пълнолетие лице в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, съображенията, свързани с безопасността и сигурността, както и мнението на ненавършилото пълнолетие лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост, включително неговия произход. Непридружените ненавършили пълнолетие лица следва да бъдат напътствани от представител или лице, на което е възложена функцията да защитава висшия интерес на детето, на всички етапи от процеса на връщане.

(38) Когато има основания за съмнение дали гражданинът на трета държава е ненавършило пълнолетие лице, компетентният орган следва да може да извършва оценка на възрастта на въпросното лице в съответствие с правото на Съюза или националното право. Следва да е възможно компетентният орган да разчита на оценки на възрастта, извършени при предишни процедури. С цел осигуряване на съгласуваност при управлението на миграцията в Съюза, компетентните органи биха могли да вземат предвид процедурата, предвидена в Регламент (ЕС) 2024/1348.

(39) За да се повиши ефективността на процедурата по връщане, следва да се установят ясни задължения за гражданите на трети държави. Гражданите на трети държави следва да имат задължението да напуснат територията на държавите членки и да сътрудничат на органите по време на цялата процедура по връщане. Гражданите на трети държави следва да останат на разположение и с тях да може да с установи връзка от компетентните органи, и следва да предоставят всякаква информация, свързана с подготовката и осъществяването на връщането. Те също така не следва да възпрепятстват извеждането нито физически, нито вербално. За да се приеме, че представлява вербално възпрепятстване, поведението на съответния гражданин на трета държава следва да притежава естество или характер, отличаващи се с по-голяма интензивност от обикновеното възражение. Гражданинът на трета държава следва да носи основната отговорност за установяването на неговата самоличност и за получаването и предоставянето на документите за пътуване, които са му необходими за връщането. В случай че задълженията за напускане и сътрудничество не се спазват, следва да бъдат налагани ефективни, възпиращи и пропорционални последствия и компетентните органи следва да предприемат съответните стъпки, за да гарантират връщането, в това число чрез действия по разследване, ако е приложимо. Граждани на трети държави, които не могат да бъдат изведени, включително поради принципа на забрана за връщане или поради липса от тяхна страна на сътрудничество с компетентните органи, не следва да бъдат изключвани от налагането на общи задължения, включително задължения за оставане, пребиваване и докладване. Последствията в случай на неспазване на задължението за сътрудничество следва да включват например намалени обезщетения и надбавки, предоставяни в съответствие с националното право или изземване на документи за пътуване.

(40) Настоящият регламент не засяга задълженията и мерките, които не са свързани с връщането, или разпоредбите, уреждащи социалните обезщетения съгласно националното право.

(41) Настоящият регламент не следва да засяга възможността държавите членки да налагат, когато е приложимо, на граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия регламент, наказания, включително лишаване от свобода, в съответствие с националното наказателно право.

(42) Следва да се установи набор от правни средства за защита срещу решенията, свързани с връщането, за да се осигури ефективна защита на правата на засегнатите лица. Необходимата правна помощ следва да се предоставя при поискване , в случай на обжалване или преразглеждане пред съд, без да се засяга правото на ограничаване на достъпа до правна помощ и представителство.

([12]) Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013 (ОВ L 160, 15.6.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj).

(43) Правната помощ и представителството включват подготовката на обжалването или на молбата за преразглеждане, включително изготвяне на исканията съгласно националното право процесуални документи, а в случай на съдебно заседание — участие в това заседание пред съд, за да се гарантира правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес.

(44) Понятието „съд“ е понятие, уредено от правото на Съюза, както се тълкува от Съда на Европейския съюз. Понятието, наред с други елементи, може да означава само орган, който действа като трето лице по отношение на органа, приел решението — предмет на спора. Този орган следва да изпълнява съдебни функции и не е от решаващо значение дали този орган е признат за съд съгласно националното право. Настоящият регламент не следва да засяга компетентността на държавите членки да организират своите национални съдебни системи и да определят броя на въззивните инстанции. Когато националното право предвижда възможност за ново обжалване на решение, постановено при първо обжалване или решения по последващи обжалвания и е подадена жалба в този смисъл, изпълнението на извеждането не следва да се спира, освен ако гражданинът на трета държава не поиска спиране и съдът не реши да го предостави, като надлежно вземе предвид конкретните обстоятелства на всеки отделен случай. Това не следва да засяга националното право, което предвижда суспензивно действие на посоченото обжалване.

(45) За да се подобри ефективността на процедурите по връщане, като същевременно се гарантира зачитането на правото на ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата, жалбите срещу решения, свързани с връщането, следва, доколкото е възможно, да се оспорват на една съдебна инстанция. Правилата на настоящия регламент, свързани с обжалването и спирането на изпълнението на решенията, следва да бъдат в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата.

(46) Въпреки че настоящият регламент не предвижда автоматично суспензивно действие на обжалването, държавите членки следва, като зачитат член 47 от Хартата в пълна степен, да гарантират, че извеждането може да бъде спряно от компетентния първоинстанционен съд преди изпълнението на решение за връщане или решение за постановяване на извеждане. Гражданин на трета държава следва да може да внесе искане за спиране на изпълнението на решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, освен ако националното право не предвижда и възможност за служебното му спиране от компетентния съд. Това не следва да засяга възможността държавите членки да предвидят в националното си право автоматично суспензивно действие на обжалването. За да се избегне дублиране на оценката на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане, следва да се приемат за достоверни всички материали по досието, по-конкретно предишни оценки, включително, когато е относимо, онези, извършени в контекста на процедура за предоставяне на убежище.

(47) На държавите членки следва да се предоставят необходимите инструменти, за да се гарантира бързо и ефективно връщане, включително мерки като последствия от неспазването и стимули за спазване на задълженията за напускане и сътрудничество, както и мерки за предотвратяване на опасността от укриване. Укриването включва действия като напускане на територията на държавата членка без разрешение от компетентните органи по причини, които не са извън контрола на гражданина на трета държава. Общите правила, без да ограничават правото на държавите членки да установяват допълнителни мерки и критерии в националното право, следва да рационализират изискванията във връзка със задължението за сътрудничество и критериите за определяне на опасността от укриване. Тези общи правила следва също така да гарантират, че задържането и алтернативи на задържането се прилагат в държавите членки с цел ефективно управление на процеса на връщане.

(48) Следва да бъде възможно да се налага задържане, когато това е пропорционално и необходимо, след индивидуална оценка на всеки случай, само за целите на връщането, включително подготовката на връщането, обратното приемане или осъществяването на извеждането. Органите следва да действат с дължимата грижа, а задържането следва да продължава за възможно най-кратък срок и следва като цяло да не надвишава 24 месеца в дадена държава членка. В случаи, когато незаконно пребиваващи граждани на трети държави граждани се укриват в друга държава членка, предишните срокове на задържане не следва да се вземат предвид при изчисляването на максималния срок на задържане. Сроковете на задържане, предвидени съгласно други регламенти или директиви, които не се отнасят до процедурата по връщане, не следва да се включват при изчисляването на максималния срок на задържане. По време на задържането следва да се обърне внимание на специалните нужди, произтичащи от оценката на уязвимостта. Когато в националното право се предвижда задържане на ненавършили пълнолетие лица, висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност. Следва да се използват други, по-леки принудителни мерки, алтернативни на задържането, когато те могат да се прилагат ефективно спрямо незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

(49) Когато задържането продължава 24 месеца, държавите членки следва да имат възможност при определени обстоятелства да задържат незаконно пребиваващи граждани на трети държави за допълнителни срокове, които не надвишават общо шест месеца, когато риск от укриване и промяна в обстоятелствата сочат разумна възможност за извеждане поради нова съществена информация. Задържането следва да бъде постановено при спазване на принципа на необходимост и пропорционалност и следва да продължи за възможно най-кратък срок.

(50) За връщането на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, се изискват специфични мерки, насочени към защитата на правата и свободите на другите. Поради това следва да е възможно такива граждани на трети държави да бъдат задържани за срок по-дълъг от 24 месеца. Всяко такова задържане следва да спазва принципа на пропорционалност.

(51) Задържаните граждани на трети държави следва да бъдат третирани по хуманен и достоен начин при зачитане на основните им права и в съответствие с международното и националното право, като се вземат предвид практическите насоки на Комитета против изтезанията и нечовешкото или унизително отнасяне или наказание към Съвета на Европа. По правило задържането следва да се извършва в специализирани центрове за задържане или приспособени за тази цел части от други центрове. Следва да бъде възможно да се прибягва до настаняване в затвор, когато дадена държава членка не може да осигури такъв център, като в такъв случай, доколкото е възможно, тези граждани на трети държави се отделят от другите затворници. Гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, следва да могат да бъдат поставени под засилени мерки за сигурност в центровете за задържане.

(52) Предвидените в настоящия регламент основания за задържане не засягат други основания за задържане, включително основанията за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право .

(53) Задължението на всяка една държава да приема обратно собствените си граждани представлява основен принцип на държавния суверенитет и международното сътрудничество. Задължението на държавите да приемат обратно собствените си граждани се счита за принцип на международното обичайно право и е предвидено в приложение 9, глава 5 към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване и е определено в Споразумение за партньорство между Европейския съюз, от една страна, и членовете на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от друга страна (Споразумението от Самоа). Ефективното връщане е възможно само ако държавите спазват задължението за обратно приемане на собствените си граждани. Поради това държавите членки зависят от сътрудничеството на третите държави, за да могат да осъществяват ефективно връщане. Съществуващите инструменти, като например член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) и подкрепата, предоставена от Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета ([14]), се използват от Съюза и държавите членки за подобряване на сътрудничеството с трети държави, когато е необходимо.

([13]) Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj).

([14]) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(54) Външното измерение на политиката в областта на връщането е неразделна част от всеобхватния подход на Съюза за управление на миграцията. Ефективното сътрудничество в областта на връщането и обратното приемане е съществен външен компонент на балансираните и всеобхватни партньорства с трети държави в съответствие с целите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1351. Европейският съвет, наред с другото, призова в своите заключения от октомври 2024 г. за бързи действия, за да се гарантира, че при връщанията се използват като лост всички съответни политики и инструменти на Съюза, включително визовата политика, търговията, развитието и дипломацията. Необходимо е да се прилага подход, който обхваща всички нива на управление както в държавите членки, така и в институциите на Съюза.

(55) Тъй като сътрудничеството на трети държави в областта на връщането и обратното приемане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави може да се окаже трудно на практика и без да се засяга оценката на сътрудничеството на трети държави в областта на обратното приемане, предвидена в член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009, когато една или повече държави членки срещат трудности при сътрудничеството с трети държави в областта на обратното приемане, включително за потвърждаване на гражданството, получаване на необходимите документи за пътуване от съответните органи на трети държави и организиране на операции по връщане, Съюзът и държавите членки следва да могат да използват съответните действащи инструменти, предвидени в правото на Съюза, доколкото те са обвързани от законодателните актове за създаване на тези инструменти, като част от координиран подход на Съюза за подобряване на сътрудничеството в областта на връщането и обратното приемане.

(56) Координираният подход към обратното приемане между държавите членки е от решаващо значение за улесняването на връщането на граждани на трети държави. Недостатъчните последващи действия във връзка с подлежащите на изпълнение решения за връщане крият риск от възпрепятстване на ефикасността на общия подход към връщането. Подлежащите на изпълнение решения за връщане следва да бъдат системно последвани от всички необходими мерки за изпълнение на връщането, включително, когато е приложимо, подаването на искания за обратно приемане до органите на трети държави, в случаите, когато са налице съмнения относно гражданството или трябва да се получи документ за пътуване.

(57) Ефективните процедури по връщане се основават на ефикасно административно сътрудничество и обмен на информация между държавите членки. Обменът на информация, в това число споделянето на данни относно самоличността и гражданството на гражданите на трети държави, техните документи за пътуване и друга съответна информация, следва да се основава на ясни правила, включително правилата, установени в Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета ([15]). Тези правила следва да зачитат принципите на защита на данните и правата на съответното лице, като се гарантира, че тази информация е точна и се използва само за целите на връщането, извеждането, обратното приемане и реинтеграцията, както и че е защитена срещу неразрешен достъп, оповестяване или използване.

(58) По отношение на обработването на лични данни за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([16]). По отношение на обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([17]). С оглед на важните причини от обществен интерес, които са в основата на обратното приемане и ефективното връщане, за целите на връщането, извеждането, обратното приемане и реинтеграцията може да бъде необходимо предаването на лични данни на граждани на трети държави, по отношение на които е издадено решение за връщане, включително данни, свързани с тяхната самоличност, документи за пътуване, други относими данни, както и, в надлежно обосновани случаи, данни относно техните присъди и здравословно състояние. Подобно предаване трябва да се извършва в съответствие с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725, според случая, с правата на субектите на данни и с принципите на забрана за връщане, пропорционалност и необходимост, както и с Хартата.

([15]) Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави (ОВ L 312, 7.12.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj).

([16]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([17]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(59) Компетентните органи, отговарящи за процедурите по предоставяне на убежище и компетентните органи, участващи в различните етапи на процеса на връщане, следва да работят заедно и в тясно сътрудничество и координация, за да се осигурят ефективни връщания.

(60) В общата система за връщане следва да се използват пълноценно цифровите системи, подпомагащи управлението на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, с акцент върху ефикасната административна процедура, сътрудничеството, обмена на информация и оперативната съвместимост.

(61) Сътрудничеството и помощта между държавите членки следва по правило да се осъществява и с цел разрешаване на транзитно преминаване през тяхна територия, логистична или друга материална помощ или помощ в натура, свързана с такова транзитно преминаване, улесняване на прехвърлянето в друга държава членка, независимо дали по силата на двустранни споразумения или договорености или въз основа на сътрудничество между държавите членки, или подпомагане на заминаването на граждани на трети държави към държавите членки, в които те имат право на престой.

(62) Съюзът предоставя финансова и оперативна подкрепа, без да се засяга Многогодишната финансова рамка за периода 2028 — 2034 г. с цел постигане на ефективно прилагане на настоящия регламент. Доколкото дейностите следва да бъдат финансирани от тематичния механизъм на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, те могат да се изпълняват чрез пряко, непряко или споделено управление. Държавите членки следва да използват по най-добрия начин наличните финансови инструменти, програми и проекти на Съюза в областта на връщането, по-специално съгласно Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета ([18]), както и оперативната помощ, предвидена от Frontex в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896.

(63) Докладването относно ефективността на настоящия регламент и определянето на областите, в които е необходимо подобрение, следва да се основават на събирането и анализа на съществуващи, надеждни и съпоставими статистически данни по отношение на ефикасността на процедурите по връщане, сътрудничеството от страна на трети държави и усилията за реинтеграция. Стандартите в Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета ([19]), в Регламент (ЕС) 2019/1896 и в националното право следва да бъдат взети предвид и при необходимост преразгледани, за да се гарантира относимостта на статистическите данни. Следва да се установят общи стандарти и определения за събирането и докладването на относими данни, за да се даде възможност въздействието на настоящия регламент да бъде оценено и да допринасят за вземането на информирани решения относно бъдещото развитие на политиката.

(64) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за създаване на европейската заповед за връщане . Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([20]).

(65) С настоящия регламент се въвежда нова обща система за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, която ще се прилага пряко от националните органи. Тази нова система въвежда важни новости, насочени към повишаване на ефективността на процедурата по връщане, включително по отношение на третите държави на връщане и външното измерение на връщането. За да се осигури бързото прилагане на предвидените в настоящия регламент мерки, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. Разпоредбите, които не са посочени в член 50, параграф 2 от настоящия регламент, които ще заменят Директива 2008/115/ЕО и имат за цел да заменят изцяло правната рамка, предвидена в посочената директива, следва да се прилагат считано от 17 октомври 2027 година, с цел да се даде възможност за предприемане на всички необходими подготвителни и оперативни стъпки и да се осигури неговото гладко, ефективно и последователно прилагане на равнището на Съюза и на национално равнище, както и за да се избегне припокриване между посочената директива и настоящия регламент. Поради това директиви 2001/40/ЕО и 2008/115/ЕО и Решение 2004/191/ЕО на Съвета ([21]) следва да бъдат отменени, считано от посочената дата.

([18]) Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj).

([19]) Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj).

([20]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([21]) Решение 2004/191/ЕО на Съвета от 23 февруари 2004 г. за определяне на критериите и практическите договорености за компенсирането на финансовите дисбаланси, получени в резултат на прилагането на Директива 2001/40/ЕО относно взаимното признаване на решенията относно експулсирането на граждани на трети страни (ОВ L 60, 27.2.2004 г., стр. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj).

(66) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се подобри ефикасността на връщането на пребиваващите незаконно граждани на трети държави, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата или последиците от действието за осигуряване на общ и съгласуван подход сред държавите членки може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

(67) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

(68) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и при прилагане на член 4 от посочения протокол Ирландия не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

(69) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген ([22]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета ([23]).

(70) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([24]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета ([25]).

(71) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета ([26]).

([22]) ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([23]) Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([24]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([25]) Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

([26]) Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

(72) Настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях, по смисъла на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г.

(73) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие своето становище на 23 май 2025 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава обща система за ефективно връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на държавите членки (наричани по-нататък „незаконно пребиваващи граждани на трети държави“), при спазване на основните права, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), и общите принципи на правото на Съюза, както и с приложимите международни задължения , включително относно правата на човека.

2. Целта на настоящия регламент е да се осигури възможност на държавите членки да предприемат всички необходими мерки, за да осигурят ефективни връщания на незаконно пребиваващите граждани на трети държави, като се взема предвид всеобхватният подход, установен в член 3, член 4, буква з) и член 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2024/1351.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на незаконно пребиваващите граждани на трети държави.

2. Настоящият регламент не се прилага за лица, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета ([27]).

3. Настоящият регламент не засяга разпоредбите на регламенти (ЕС) 2024/1351, (ЕС) 2024/1348 и (ЕС) 2024/1349.

4. Без да се засяга параграф 5 от настоящия член, настоящият регламент не се прилага за граждани на трети държави:

а) на които е издаден отказ за влизане на външните граници в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2016/399 или, в случай на държава членка, която не е обвързана от посочения регламент, на които е отказано влизане на територията на тази държава членка в съответствие с равностойно национално право;

б) които са заловени или засечени от компетентните органи във връзка с незаконно преминаване по суша, море или въздух на външната граница на държава членка и които впоследствие не са получили разрешение или право на престой в тази държава членка;

([27]) Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

в) които подлежат на връщане като наказателноправна санкция или като последица от наказателноправна санкция в съответствие с националното право;

г) спрямо които се провежда процедура по екстрадиция.

5. Държава членка може да реши да прилага настоящия регламент по отношение на една или повече от категориите граждани на трети държави, посочени в параграф 4, букви а), б) и в). В такива случаи настоящият регламент се прилага за тези категории граждани на трети държави от датата, на която държавата членка уведоми другите държави членки и Комисията за решението си.

6. Когато някоя държава членка реши да прилага настоящия регламент по отношение на граждани на трети държави, които подлежат на връщане като наказателноправна санкция, членове 5, 7 и 8 не се прилагат.

7. По отношение на гражданите на трети държави, които са изключени от приложното поле на настоящия регламент в съответствие с параграф 4, буква а) или б), държавите членки гарантират, че тяхното третиране и ниво на защита са не по-малко благоприятни от посочените в член 10, параграфи 9 и 10, член 11, параграф 2, член 11, параграф 6, букви в) и д), член 32, параграфи 1—6 и член 33 и зачитат принципа на забрана за връщане.

8. Настоящият регламент се прилага, без да се засяга националното наказателно право на държавите членки, и по-специално разпоредбите, с които се определят ефективни, пропорционални и възпиращи наказания, включително лишаване от свобода, във връзка с незаконен престой, при условие че съответните наказателни производства и прилагането на подобни наказания не застрашават осъществяването на ефективно връщане.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „гражданин на трета държава“ означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз и не е лице, което се ползва с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399;

2) „незаконен престой“ означава всяко присъствие на територията на държава членка на гражданин на трета държава, който не отговаря или е престанал да отговаря на условията за влизане за граждани на трети държави, изложени в член 6 от Регламент (ЕС) 2016/399 или на условията за престой или пребиваване, или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, на условията за влизане, престой или пребиваване, установени в равностойно национално право;

3) „държава на връщане“ означава някое от следните положения:

а) трета държава, която е страната по произход на гражданина на трета държава;

б) трета държава, която е държавата на предходното обичайно пребиваване на гражданина на трета държава;

в) трета държава, която е държава на транзитно преминаване, по пътя към Съюза в съответствие със споразуменията или договореностите на Съюза или държавите членки за обратно приемане;

г) трета държава, различна от посочената в букви а) и б) , в която гражданинът на трета държава има право на влизане и пребиваване;

д) сигурна трета държава, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 38, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1348 или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, в съответствие с равностойните му разпоредби, когато те са въвели такива разпоредби в националното право;

е) първата държава на убежище, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 38, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1348 или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, в съответствие с равностойни разпоредби, когато те са въвели такива в националното право;

ж) трета държава, различна от държавата, посочена в буква а), б) или г), с която има споразумение или договореност, въз основа на които гражданинът на трета държава се приема, в съответствие с член 14 от настоящия регламент;

4) „решение за връщане“ означава административен или съдебен акт или решение, което определя или обявява за незаконен престоя на гражданин на трета държава и постановява или налага задължение за този гражданин на трета държава за напускане на територията на държавите членки;

5) „връщане“ означава действията, чрез които незаконно пребиваващ гражданин на трета държава:

а) се връща доброволно, както е определено в точка 8; или

б) е изведен от компетентните органи от територията на държавите членки в държава на връщане, определена в решението за постановяване на извеждането, или, когато е приложимо, в решението за връщане;

6) „решение за постановяване на извеждане“ означава административен или съдебен акт или решение, с което се определя или обявява, че гражданинът на трета държава може да бъде изведен в една или повече държави на връщане;

7) „извеждане“ означава изпълнението на решение за връщане или на решение за постановяване на извеждане от компетентните органи чрез физическо транспортиране от държавите членки в държава на връщане;

8) „доброволно връщане“ означава напускане на територията на държавите членки самостоятелно, със или без помощ и без да се прибягва до извеждане, на незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, който спазва задължението за напускане в рамките на срока за напускане, определен в решението за връщане, или след изтичането му;

9) „укриване“ означава действието, чрез което гражданин на трета държава не остава на разположение на компетентните административни или съдебни органи;

10) „забрана за влизане“ означава административен или съдебен акт или решение, с които на гражданин на трета държава се забранява влизането и престоя на територията на държавите членки;

11) „операция по връщане“ означава операция, организирана или координирана от компетентен орган или подкрепена от Frontex, чрез която се връщат граждани на трети държави от една или повече държави членки;

Член 4

Основни права

При прилагането на настоящия регламент държавите членки изцяло спазват приложимото право на Съюза, включително Хартата, съответното международно право, задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, принципа на забрана за връщане, както и основните права.

ГЛАВА II

ПРОЦЕДУРА ПО ВРЪЩАНЕ

РАЗДЕЛ 1

ПРОЦЕДУРА ПО ИЗДАВАНЕ НА ЗАПОВЕД ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 5

Решение за връщане

1. Компетентните органи на държавата членка издават решение за връщане на всеки незаконно пребиваващ на тяхната територия гражданин на трета държава, като постановяват или налагат задължение за този гражданин на трета държава да напусне територията на държавите членки.

2. Решението за връщане:

а) определя срок за напускане, който не надвишава 30 дни, до изтичането на който гражданинът на трета държава напуска територията на държавите членки; или

б) постановява гражданинът на трета държава да напусне незабавно територията на държавите членки.

Срокът за напускане, който не трябва да се превишава и който е посочен в първа алинея, буква а), може да бъде съкратен, както е посочено в националното право.

Държавите членки могат да предвидят в националното си право обстоятелствата, при които за гражданин на трета държава се определя срок за напускане или той трябва незабавно за напусне.

3. Чрез дерогация от параграф 2, първа алинея, буква а) в решение за връщане може да се определи срок за напускане, който надвишава 30 дни, при надлежно отчитане на конкретните обстоятелства за всеки отделен случай.

4. Компетентните органи могат да удължат срока за напускане, първоначално определен в решението за връщане, при отчитане на конкретните обстоятелства за всеки отделен случай, по-специално участието в програма за връщане и реинтеграция съгласно член 44, параграф 3 или спазването на задължението за сътрудничество, посочено в член 18.

5. Компетентните органи могат да съкратят срока за напускане, първоначално определен в решението за връщане, в случай на неспазване на задължението за сътрудничество, посочено в член 18.

6. Датата, от която се изчислява срокът за напускане, се определя в националното право.

7. Решението за връщане се издава в писмена форма и в него се посочват фактическите и правните основания. Гражданинът на трета държава се уведомява за съществуващите правни средства за защита и сроковете за използване на тези средства за защита. Решението за връщане се съобщава на гражданина на трета държава във възможно най-кратък срок в съответствие с националното право на издаващата държава членка. Когато местонахождението на гражданина на трета държава е неизвестно, решението за връщане се съобщава в съответствие с националното право.

8. Компетентните органи могат да решат да не предоставят или да решат да ограничат фактическите основания, посочени в параграф 7, когато националното право предвижда ограничаване на правото на информация или когато това е необходимо за опазването на обществения ред, обществената или националната сигурност и за предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления. В такива случаи и с цел достъп до ефективни правни средства за защита гражданинът на трета държава се информира за същността на основанията, въз основа на които е било взето решението за връщане. Задължението за информиране на гражданина на трета държава за същността на основанията не включва задължение за разкриване на класифицирана информация.

9. Държавата или държавите на връщане могат да бъдат определени в решението за връщане или съгласно член 10, параграф 4, преди да се извърши извеждането. Когато гражданин на трета държава реши да се върне доброволно в държава, която е различна от държавата или държавите на връщане, определени в решението за връщане или в решението за постановяване на извеждане, не се изисква издаването на ново решение за определяне на държавата на връщане.

10. Компетентните органи не са възпрепятствани да издават решение за връщане, когато съществува пречка за извеждането. Когато държавата на връщане е определена в решението за връщане и е установен риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане, извеждането към тази държава на връщане се отлага в съответствие с член 11, параграф 1, буква а).

11. На гражданина на трета държава се осигурява, при поискване, писмен или устен превод на основните елементи на решението за връщане , включително информация относно съществуващите правни средства за защита на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който основателно се предполага, че гражданинът на трета държава разбира. За тази цел компетентните органи могат да използват, когато е целесъобразно, стандартни образци за превод или инструменти за компютърно подпомогнат или машинен превод.

12. Решението за връщане се издава в същия акт или в отделен акт едновременно и заедно с решението за прекратяване на законния престой на гражданин на трета държава или без ненужно забавяне след това и без да се засягат процесуалните гаранции, предвидени в глава V, и други приложими разпоредби на правото на Съюза и на международното право.

13. Най-късно до 17 април 2027 година Комисията приема акт за изпълнение за установяване на формуляра на европейската заповед за връщане. Европейската заповед за връщане включва основните елементи на решението за връщане и, когато е целесъобразно, решението за постановяване на извеждане. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 47, параграф 2.

14. При издаването на решението за връщане държавите членки използват европейската заповед за връщане и предоставят достъп до нея чрез Шенгенската информационна система в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 .

15. До датата на приемане на акта за изпълнение, посочен в член 13, държавите членки, Комисията и съответните агенции на Съюза, като eu-LISA, започват да въвеждат необходимите правни и технически механизми, с които чрез Шенгенската информационна система да може да бъде предоставен достъп до европейската заповед за връщане, за да се улесни изпълнението на задължението по параграф 14. Комисията и съответните агенции на Съюза, като eu-LISA, подкрепят държавите членки, по целесъобразност.

16. До 17 октомври 2027 година Комисията и съответните агенции на Съюза, като eu-LISA, въвеждат мерки, за да гарантират възможността за автоматизирано обработване на европейската заповед за връщане с цел да се повиши ефективността на прилагането на член 7.

17. До 17 октомври 2027 година държавите членки уведомяват Комисията за необходимите правни и технически договорености, въведени за изпълнение на задължението, посочено в параграф 14.

Член 6

Изключения от задължението за издаване на решение за връщане

1. Компетентните органи на държавите членки могат да решат да не издават решение за връщане, когато незаконно пребиваващ гражданин на трета държава е:

а) прехвърлен в друга държава членка в съответствие с процедурата, предвидена в член 23а от Регламент (ЕС) 2016/399;

б) прехвърлен в друга държава членка съгласно двустранни споразумения или договорености или въз основа на сътрудничество между държавите членки в съответствие с член 42;

в) лице, чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане на външна граница в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, равностойни проверки в съответствие с националното право, като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на заминаването на съответния гражданин на трета държава.

2. Решение за връщане не се издава в случаите, когато гражданинът на трета държава притежава валидно разрешение за пребиваване, виза за дългосрочно пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на престой, издадени от друга държава членка .

3. В случаите, посочени в параграф 2 от настоящия член, държавата членка, на чиято територия пребивава незаконно гражданинът на третата държава, изисква гражданинът на трета държава незабавно да отиде на територията на другата държава членка. Когато гражданинът на трета държава не се съобрази с тези изисквания или когато незабавното напускане на гражданина на трета държава се налага поради основания, свързани с обществения ред, обществената или националната сигурност, държавата членка, на територията на която този гражданин на трета държава пребивава незаконно, може да поиска сътрудничество от другите държави членки съгласно член 42 или да издадат решение за връщане в съответствие с член 5.

4. Решение за връщане не се издава в случаите, когато се прилага процедурата, установена в член 7.

Член 7

Признаване и изпълнение на решения за връщане, издадени от друга държава членка

1. Държавата членка, в която гражданинът на трета държава пребивава незаконно („изпълняващата държава членка“), може да признае и да изпълни подлежащо на изпълнение решение за връщане, и когато е приложимо, решение за постановяване на извеждане, издадено на този гражданин на трета държава от друга държава членка („издаващата държава членка“) съгласно член 5, параграф 1 и член 10, параграф 3. Това изпълнение се основава на информацията, която е налична в европейската заповед за връщане и се извършва в съответствие с националните правила и процедури, установени в член 10.

2. Не се изисква признаването да бъде под формата на административна процедура. От държавите членки не се изисква да издават административни актове или решения за целите на признаването.

3. Когато държава членка не признае или не изпълни решение за връщане или решение за постановяване на извеждане съгласно параграф 1 , тази държава членка издава решение за връщане при спазване на условията на член 5 или решение за постановяване на извеждане съгласно член 10, параграф 3.

4. Когато държава членка признае или изпълни решение за връщане или решение за постановяване на извеждане съгласно параграф 1, тя спира извеждането, когато действието на решението за връщане или на решение за постановяване на извеждане в издаващата държава членка е спряно и може да издаде решение за връщане при спазване на условията, установени в член 5.

5. Когато издаващата държава членка спре изпълнението или оттегли решението за връщане или когато решението за връщане бъде отменено от административен орган или съд, изпълняващата държава членка издава решение за връщане при спазване на условията, установени в член 5.

6. При поискване издаващата държава членка предоставя на изпълняващата държава членка всички налични данни и документи, необходими за целите на връщане или извеждане, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 .

7. Прилагането на настоящия член не засяга използването на изключенията, предвидени в член 6.

8. До датата на приемане на акта за изпълнение, посочен в член 5, параграф 13, държавите членки започват да въвеждат подготвителни стъпки, които биха могли да улеснят признаването на решенията за връщане или решенията за постановяване на извеждане, издадени от друга държава членка, включително, когато е приложимо, правни и технически договорености в националните им системи, промени в националните информационни системи, съответното обучение и дейности по пилотни проекти.

9. До 17 октомври 2029 година Комисията прави оценка на прилагането на взаимното признаване съгласно параграф 1 от настоящия член, по-специално по отношение на следното:

а) дали правните и техническите механизми, посочени в член 5, параграф 15, чрез които европейската заповед за връщане става достъпна чрез Шенгенската информационна система, са въведени от държавите членки и дали са ефективни;

б) дали правните и техническите механизми за осигуряване на автоматизираното обработване на европейската заповед за връщане посочена в член 5, параграф 16, са въведени от държавите членки;

в) ефективността на признаването и изпълнението на решенията за връщане и решенията за постановяване на извеждане;

г) произтичащата от това тежест за националните съдебни и административни системи; и

д) резултатите от съответните дейности по обучение и пилотни проекти.

10. Въз основа на оценката, посочена в параграф 9, Комисията представя, когато е целесъобразно, законодателни предложения, включително всякакви целенасочени изменения, за да се гарантира ефективно връщане, с оглед на въвеждането на задължително признаване и изпълнение на подлежащи на изпълнение решения за връщане и решения за постановяване на извеждане, издадени от друга държава членка. В случай че Комисията не представи предложение, тя обяснява причината за това.

РАЗДЕЛ 2

ЗАБРАНА ЗА ВЛИЗАНЕ

Член 8

Издаване на забрана за влизане

1. Решенията за връщане се придружават от забрана за влизане, когато:

а) гражданинът на трета държава подлежи на извеждане в съответствие с член 10;

б) задължението за напускане на територията на държавите членки не е било изпълнено в сроковете, установени в съответствие с член 5; или

в) гражданинът на трета държава представлява риск за сигурността по смисъла на член 13;

2. В случаи, различни от изброените в параграф 1, компетентните органи могат да издадат забрана за влизане, която да придружава решението за връщане или решението за постановяване на извеждане, като вземат предвид съответните обстоятелства, по-специално степента на сътрудничество на гражданина на трета държава.

3. Забраната за влизане се издава като част от решението за връщане или като част от решението за постановяване на извеждане, или отделно в писмена форма. Гражданинът на трета държава се уведомява за забраната за влизане на език, който разбира или за който основателно се предполага, че той разбира. За тази цел компетентните органи могат да използват, когато е целесъобразно, стандартизирани образци за превод или инструменти за компютърно подпомогнат или компютърно генериран превод.

4. Компетентните органи могат да наложат забрана за влизане, без да издават решение за връщане на гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на територията на държавите членки и чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, равностойни проверки в съответствие с националното право. В тези случаи забраната за влизане може да бъде наложена или съобщена, след като гражданинът на трета държава е напуснал територията на държавите членки, като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на напускането на съответния гражданин на трета държава.

5. Когато незаконно пребиваващ гражданин на трета държава напусне територията на държавите членки, преди да бъде издадено решение за връщане, компетентните органи могат да наложат забрана за влизане, без да издават решение за връщане.

6. Когато основанията за издаване на забрана за влизане са възникнали след издаването на решение за връщане, компетентните органи могат да наложат забрана за влизане, без да издават ново решение за връщане.

7. Компетентните органи могат да се въздържат от издаване на забрана за влизане в отделни случаи по хуманитарни причини, ако гражданинът на трета държава е жертва на трафик на хора или ако гражданинът на трета държава сътрудничи надлежно на компетентните органи, включително чрез участие в програма за връщане и реинтеграция.

8. Продължителността на забрана за влизане се определя, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение за отделния случай и за срок от максимум 10 години. Без да се засяга член 13, параграф 5, буква а), забрана за влизане може да бъде издадена за максимален срок от 20 години по надлежно обосновани причини, когато се счита, че е необходимо да се предотврати влизането на гражданина на трета държава на територията на държавите членки.

9. Срокът на забраната за влизане започва да тече от датата, на която гражданинът на трета държава е напуснал територията на държавите членки.

Член 9

Оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане

1. Без да се засягат параграфи 2 и 3, забраната за влизане може да бъде оттеглена, спряна или срокът ѝ да бъде съкратен от компетентния орган на издаващата държава членка, когато гражданинът на трета държава докаже, че се е върнал доброволно.

2. Без да се засяга параграф 3, компетентният орган на издаващата държава членка може по свое усмотрение да оттегли, да спре или да съкрати срока на забрана за влизане в обосновани отделни случаи, включително по хуманитарни причини, като се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства.

3. Без да се засяга параграф 4, гражданинът на трета държава може да подаде обосновано искане за оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане, при условие че гражданинът на трета държава е напуснал територията на държавите членки.

4. Гражданин на трета държава, на когото е издадена забрана за влизане за повече от 10 години в съответствие с член 8, параграф 8 или член 13, параграф 5, буква а), може 10 години след напускането на територията на държавите членки да поиска от издаващата държава членка да преразгледа възможността за оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забраната за влизане, като надлежно се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства, включително, когато е приложимо, дали гражданинът на трета държава продължава да представлява риск за сигурността по смисъла на член 13 и дали забраната за влизане продължава да е необходима за предотвратяване на влизането на гражданина на трета държава на територията на държавите членки. Искането за преразглеждане трябва да бъде надлежно обосновано.

5. Държавите членки могат да направят оттеглянето на забрана за влизане условие за възстановяването на разходите, свързани с извеждането на гражданина на трета държава.

РАЗДЕЛ 3

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВРЪЩАНЕТО

Член 10

Извеждане

1. Държавите членки вземат всички необходими мерки за извеждане на гражданин на трета държава, за когото е издадено решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, когато:

а) гражданинът на трета държава не е изпълнил задължението да напусне територията на държавите членки в съответствие с член 5;

б) гражданинът на трета държава не сътрудничи на компетентните органи;

в) гражданинът на трета държава попада в обхвата на член 13;

г) гражданинът на трета държава се премести в друга държава членка без разрешение, включително по време на срока, определен в съответствие с член 5;

д) компетентните органи считат, че извеждането е необходимо и пропорционално, съгласно предвиденото в националното право, на основания, различни от посочените в букви а) — г).

2. Настоящият регламент не възпрепятства държавите членки да разрешават или улесняват доброволното връщане на гражданин на трета държава, който иначе подлежи на извеждане съгласно параграф 1, по-специално когато се счита, че това води до по-бързо и по-ефективно връщане.

3. Решение за постановяване на извеждане може да бъде издадено от компетентните органи на всеки гражданин на трета държава, който подлежи на връщане. Когато се издава решение за постановяване на извеждане, то се издава писмено и може да се съдържа в същото решение като решението за връщане или да бъде съставено като отделен административен или съдебен акт или решение, или като част от друго административно или съдебно решение.

4. Когато все още не е била определена държава на връщане или когато тя се различава от предварително определената държава на връщане, преди да извърши извеждането, компетентният орган определя в решението за връщане или в решението за постановяване на извеждане една или повече държави на връщане.

5. Когато се издава решение за постановяване на извеждане, в него се посочват фактическите и правните основания за него. Гражданинът на трета държава се уведомява за наличните способи за обжалване и сроковете за използването им. Решението за постановяване на извеждането се съобщава на гражданина на трета държава във възможно най-кратък срок в съответствие с националното право на издаващата държава членка.

6. Когато се издава решение за постановяване на извеждане, на гражданина на трета държава се осигурява, при поискване, писмен или устен превод на основните елементи на това решение, включително информация относно съществуващите правни средства за защита на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който основателно се предполага, че гражданинът на трета държава разбира. За тази цел компетентните органи могат да използват, когато е целесъобразно, стандартизирани образци за превод или инструменти за компютърно подпомогнат или компютърно генериран превод.

7. Когато гражданинът на трета държава посочи или органите на държавата членка узнаят за наличието на съответни признаци, сочещи че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане, компетентните органи насочват гражданина на трета държава към подходящата процедура, включително когато е приложимо към процедурата за предоставяне на убежище в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348, или в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент, в съответствие с равностойни разпоредби, когато те са въвели такива в националното право, или преценяват съгласно националното право дали извеждането е в съответствие с принципа на забрана за връщане . Съответният гражданин на трета държава представя във възможно най-кратък срок всяка информация, отнасяща се до неговите конкретни обстоятелства, за да обоснове твърдението си, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане. Компетентните органи могат да се позоват на предишна оценка на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане на този гражданин на трета държава или да вземат предвид такава оценка. Нова оценка на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане се извършва само ако съответната информация е подкрепена с доказателства.

8. Държавите членки могат да решат, че спазването на принципа на забрана за връщане може да бъде оценено от орган, различен от компетентния орган, който издава или изпълнява решението за връщане.

9. Принудителните мерки, предприети за гарантиране на извеждането, трябва да са необходими и пропорционални и при всички случаи да не надвишават прага на разумната употреба на сила. Те се изпълняват съгласно националното право в съответствие с основните права и като се зачитат надлежно достойнството и физическата неприкосновеност на съответния гражданин на трета държава.

10. При извеждане по въздух държавите членки вземат предвид общите насоки относно мерките за сигурност при съвместни операции за извеждане по въздух, посочени в приложението към Решение 2004/573/ЕО на Съвета ([28]).

Член 11

Условия за отлагане на извеждането

1. Извеждането съгласно член 10 се отлага при следните обстоятелства:

а) когато това би нарушило принципа на забрана за връщане; или

б) когато и докато е спряно изпълнението на решението за връщане в съответствие с член 28.

2. Извеждането съгласно член 10 може да се отложи , като се вземат предвид конкретните обстоятелства по всеки отделен случай. Когато съществува опасност от укриване, могат да бъдат приложени допълнителни мерки съгласно параграф 7 от настоящия член.

3. Ако гражданинът на трета държава поиска отлагане на извеждането, искането трябва да бъде надлежно обосновано.

([28]) Решение 2004/573/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно организация на общите полети за извеждане от територията на две или повече държави-членки на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане (ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj).

4. Държавите членки предоставят на съответния гражданин на трета държава писмено потвърждение за отлагането в съответствие с параграф 1 или 2 и за правата на гражданина по време на отлагането. Преводът на потвърждението може да бъде предоставен устно на гражданина на трета държава на език, който той разбира или за който основателно се предполага, че той разбира, включително с помощта на услуги за устен превод.

5. Отлагането на извеждането се преразглежда в случай на промяна в свързани със случая обстоятелства.

6. По отношение на положението на гражданина на трета държава, включително спазването от страна на гражданина на трета държава на задълженията, установени в настоящия регламент, по време на периода, за който извеждането е отложено, се взема предвид следното:

а) основни нужди;

б) събиране на семейството с членове на семейството, намиращи се на територията на държавата членка;

в) спешни медицински грижи и основно лечение на болести;

г) достъп до системата на основното образование за ненавършилите пълнолетие лица в зависимост от продължителността на престоя им;

д) специални потребности на уязвимите лица.

7. При отлагане на извеждането мерките, посочени в членове 18, 23 и 29, могат да се прилагат, когато са изпълнени необходимите условия.

Член 12

Наблюдение на извеждането

Държавите членки предвиждат независима система за наблюдение на извеждането. Държавите членки могат да използват съществуващите механизми за наблюдение, например структури и експертен опит, създадени съгласно Регламент (ЕС) 2024/1356, когато това е уместно за целите на настоящия член.

Член 13

Връщане на граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността

1. Настоящият член се прилага за граждани на трети държави, когато:

а) те представляват заплаха за обществения ред, обществената сигурност или националната сигурност, включително когато са обект на сигнал съгласно член 24, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета ([29]);

б) са налице признаци, въз основа на които може с основание да се счита, че са извършили тежко престъпление, посочено в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета ([30]), или са извършили престъпление, наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне две години съгласно националното право, или са извършили повече от едно престъпление, всяко от които наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне една година съгласно националното право;

([29]) Регламент (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на граничните проверки, за изменение на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 1987/2006 (ОВ L 312, 7.12.2018 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj).

([30]) Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки — изявления на някои от държавите членки относно приемането на рамковото решение (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

в) са налице признаци, въз основа на които може с основание да се счита, че те са замесени в някое от престъпленията, посочени в Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета ([31]);

г) са налице признаци за намерение за извършване на престъпление, посочено в букви б) и в) от настоящия параграф на територията на държава членка;

д) са налице признаци, въз основа на които може с основание да се счита, че те представляват друг вид заплаха за сигурността съгласно установеното в националното право.

2. Параграф 1, букви б), в) и г) се прилагат също за гражданите на трети държави, когато има признаци, въз основа на които може с основание да се счита, че те са подбуждали към извършването на посочените в тези букви престъпления или деяния или са участвали в тяхното извършване под друга форма.

3. Гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, подлежат на извеждане в съответствие с член 10.

4. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че решенията за връщане на граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, се разглеждат и изпълняват приоритетно.

5. Като изключение от съответните разпоредби на настоящия регламент гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, могат да бъдат:

а) обект на забрана за влизане, издадена в съответствие с член 8, чийто срок надвишава максималния срок, предвиден в член 8, параграф 8, или на забрана за влизане за неопределен срок, когато това е обосновано и пропорционално на риска за сигурността, породен от гражданина на трета държава; в такива случаи се прилагат разпоредбите на член 9, параграф 4;

б) задържани в съответствие с член 29, параграф 3, буква в);

в) задържани в затвори, като по възможност бъдат отделени от обикновените затворници;

г) задържани за допълнителни срокове, които надвишават максималния срок, посочен в член 30, параграф 3, и които се определят от съд, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай; тези срокове се преразглеждат от съд най-малко на всеки три месеца.

6. Когато заплахата за обществения ред, за обществената сигурност или за националната сигурност, която представляват гражданите на трети държави, посочени в параграф 1, буква а), не може да бъде ефективно преодоляна съгласно настоящия член, държавите членки могат да предвидят други мерки съгласно националното право. При вземането на съответното решение държавите членки гарантират, че мярката е необходима и пропорционална, като се има предвид сериозността на тази заплаха или опасността, която създава засегнатото лице.

7. Държавите членки могат да се позоват на съществуваща задълбочена оценка на всички съответни обстоятелства, извършена от компетентните органи на предишни етапи, включително в контекста на процедурите за предоставяне на убежище, за издаване на визи и за граничен контрол, включително скрининг.

([31]) Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

Член 14

Връщане в трета държава, с която има споразумение или договореност

1. За връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави до държава на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж), е необходимо сключване на споразумение или договореност с третата държава. Такова споразумение или договореност могат да бъдат сключени единствено с трета държава, която спазва международните стандарти и принципи в областта на правата на човека в съответствие с международното право, включително принципа на забрана за връщане.

2. В споразумението или договореността, сключени съгласно параграф 1, се посочва следното:

а) процедурите, приложими за връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави от територията на държавите членки в държавата на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж);

б) условията за престой на гражданина на трета държава в държавата на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж), включително съответните задължения и отговорности на страните по това споразумение или договореност;

в) задълженията на третата държава, посочена във второто изречение на параграф 1;

г) последиците в случай на нарушения на това споразумение или договореност или на значителна промяна, оказваща неблагоприятно въздействие върху положението в държавата на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж).

3. Когато в споразумение или договореност, сключени съгласно параграф 1 от настоящия член, се предвижда последващо връщане в държава на връщане по член 3, точка 3, букви а)—г), в допълнение към параграф 2 от настоящия член в това споразумение или договореност се включва следното:

а) последиците, в случай че последващото връщане не е възможно;

б) съответните задължения и отговорности на страните по това споразумение или договореност;

в) последиците от значителна промяна, оказваща неблагоприятно въздействие върху положението в държавата на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж);

г) независим орган или механизъм за наблюдение на ефективното прилагане на споразумението или договореността.

Споразумението или договореността съгласно първа алинея от настоящия параграф може да включва условията за задържане в държавата на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж).

4. Държавите членки информират в подходящ момент съответните държави членки за преговорите по споразумение или договореност, посочени в параграф 1, с трета държава, която има обща граница с тези държави членки. Държавите членки информират Комисията и другите държави членки за всички двустранни или многостранни споразумения или договорености, сключени в съответствие с параграф 1, преди тяхното влизане в сила или, когато дадено споразумение или договореност се прилага временно, преди началото на временното им прилагане. Комисията и другите държави членки също се информират за всякакви последващи промени или прекратяване на такива споразумения или договорености.

5. Непридружени ненавършили пълнолетие лица не се връщат в държава на връщане, посочена в член 3, точка 3, буква ж), въз основа на споразумение или договореност, сключени в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

РАЗДЕЛ 4

ВРЪЩАНЕ НА НЕНАВЪРШИЛИ ПЪЛНОЛЕТИЕ ЛИЦА

Член 15

Висши интереси на детето

При прилагането на настоящия регламент висшите интереси на детето представляват съображение от първостепенно значение.

Член 16

Оценка на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица

1. Когато поради изявления на гражданина на трета държава, налични документни доказателства или други съответни признаци съществуват съмнения дали лицето не е навършило пълнолетие, компетентният орган може да извърши оценка на възрастта в съответствие с правото на Съюза или националното право. За целите на такава оценка на възрастта компетентният орган може да се съобрази с процедурата, определена в член 25 от Регламент (ЕС) 2024/1348 .

2. Компетентният орган може да се позове на съществуваща оценка на възрастта, извършена на предходни етапи от процедурата по връщане или при други съответни процедури.

3. Дадена държава членка може да признае резултатите от оценка на възрастта, извършена от друга държава членка, ако оценката на възрастта е била извършена в съответствие с правото на Съюза.

4. Отказът на дадено лице да се подложи на оценка на възрастта, включително на медицински преглед, не е пречка компетентният орган да продължи с изпълнението на решението за връщане. Такъв отказ може да се счита единствено за оборима презумпция, че гражданинът на трета държава е навършил пълнолетие.

Член 17

Връщане на непридружени ненавършили пълнолетие лица

1. Съответните служби — различни от органите, изпълняващи връщането — предоставят съдействие в съответствие с висшите интереси на детето.

2. Определя се представител или лице, на което е възложена функцията да защитава висшия интерес на детето, който или което в зависимост от случая да представлява или да подпомага непридруженото ненавършило пълнолетие лице или да действа от негово име в процеса на връщане. Гарантира се, че определеният представител е подходящо обучен в областта на комуникацията, която е съобразена с нуждите на децата и с възрастта им, и може да комуникира, включително с помощта на услуги за устен превод, на език, който ненавършилото пълнолетие лице разбира или за който основателно се предполага, че то разбира. Това лице може да бъде лицето, определено да действа като представител съгласно Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета ([32]), когато това лице е било определено съгласно член 27 от посочената директива.

3. Непридруженото ненавършило пълнолетие лице се изслушва пряко или чрез представителя или лицето, посочено в параграф 2, включително в контекста на определянето на висшите интереси на детето. Най-късно преди извеждане на непридружено ненавършило пълнолетие лице от територията на държава членка органите на тази държава членка се уверяват, че то ще бъде върнато на член на неговото семейство, на определен настойник или на подходящи приемни центрове в държавата по връщане.

([32]) Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ L, 2024/1346, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

ГЛАВА III

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИНА НА ТРЕТА ДЪРЖАВА

Член 18

Задължение за сътрудничество

1. Гражданите на трети държави спазват задължението за доброволно напускане на територията на държавите членки и са задължени да сътрудничат на компетентните органи на държавите членки на всички етапи от процедурата по връщане.

2. Гражданите на трети държави предоставят на компетентните органи без ненужно забавяне информация за всяка промяна в своята конкретна ситуация, която е от значение за целите на настоящия регламент.

3. Без да се засяга задължението за доброволно напускане на територията на държавите членки, гражданите на трети държави:

а) остават на разположение на компетентните органи на територията на държавата членка, компетентна за процедурата им по връщане, не се укриват, включително в друга държава членка, и се явяват за заминаване с цел връщане, както е определено от компетентния орган;

б) не възпрепятстват връщането физически или вербално;

в) предоставят без ненужно забавяне цялата информация и физически и цифрови документи и документация, включително техни копия и електронни записи, които са от значение за установяване или проверка на самоличността или гражданството или са по друг начин от значение в рамките на процедурата по връщане и с които те разполагат или за които основателно може да се предполага, че те са в състояние да получат, по-специално чрез представяне на компетентните органи на документ за самоличност или за пътуване или чрез оказване на сътрудничество за получаване на документ за самоличност или за пътуване;

г) не унищожават, не укриват или не се освобождават по друг начин от информация, документи и документация, посочени в буква в), не използват псевдоними с цел измама, не предоставят друга невярна информация в устна или писмена форма и не подвеждат по друг начин органите, нито възпрепятстват по неправомерно измамен начин процедурата по връщане;

д) предоставят обяснение, в случай че не притежават документ за самоличност или за пътуване;

е) предоставят информация за третите държави на транзитно преминаване, изминатите маршрути или наличието на други трети държави, с които евентуално имат други връзки и които могат да улеснят връщането;

ж) предоставят биометрични данни, както е определено в правото на Съюза и в националното право, включително в член 2, параграф 1, буква т) от Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета ([33]);

з) спазват изискванията за пътуване на превозвачите и изискванията за влизане на органите на трети държави, включително здравните изисквания, когато такива изисквания са наложени на общо основание за всички международни пътници;

([33]) Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на системата Евродак за сравняване на биометрични данни с цел ефективно прилагане на регламенти (ЕС) 2024/1351 и (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2001/55/ЕО на Съвета и установяване на самоличността на незаконно пребиваващи граждани на трета държава и лица без гражданство и относно искания за сравняване с данните в Евродак, отправени от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1358, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

и) предоставят при поискване от компетентните органи точни координати за връзка, включително настоящо местопребиваване, адрес, телефонен номер, на който могат да бъдат намерени, и адрес на електронна поща, ако имат такъв;

й) предоставят без ненужно забавяне информация за всяка промяна в координатите за връзка, посочени в буква и);

к) спазват всички мерки, наложени по силата на член 20, параграф 1, и член 23, параграф 1, по време на цялата процедура по връщане;

л) предоставят цялата необходима информация и декларации във връзка с исканията, подадени до компетентните органи на съответните трети държави с цел получаване на документи за пътуване, и при необходимост си сътрудничат с тези органи на трети държави;

м) се явяват лично или чрез видеоконферентна връзка в съответствие с изискванията на компетентните органи пред компетентните национални органи и органите на трети държави на мястото, посочено от тези органи, с цел получаване на документи за пътуване и установяване на тяхната самоличност или гражданство;

н) когато компетентните органи го изискват, участват в консултиране във връзка с връщането и реинтеграцията;

о) спазват други приложими допълнителни мерки във връзка с връщането съгласно националното право.

Задълженията, наложени на гражданина на трета държава съгласно настоящия член, не засягат задълженията и мерките, предвидени в националното право, които не са свързани с връщането.

4. Информацията, документите и документацията, посочени в параграф 3, буква в), или ако те липсват — техни копия и електронни записи, включват по-специално декларациите на гражданите на трети държави и всички документи, с които разполагат, относно:

а) тяхното име, дата и място на раждане, пол и гражданство или граждански или липсата им на гражданство;

б) членове на семейството и други лични данни на гражданина на трета държава, ако са от значение за провеждането на процедурата по връщане или за определянето на държавата на връщане;

в) вид, номер, срок на валидност и държава, издала документ за самоличност или документ за пътуване на гражданите на трети държави, и други предоставени от тях документи, които компетентният орган счита за релевантни за целите на установяването на самоличността им, за провеждането на процедурата по връщане и за определянето на държавата на връщане;

г) разрешения за пребиваване или други разрешения, предоставящи на гражданите на трети държави право на престой, издадени от друга държава членка или от трета държава;

д) решения за връщане, решения за постановяване на извеждане или забрани за влизане, издадени от друга държава членка;

е) държава или държави и място или места на предходно пребиваване, маршрути на пътуване, държави на транзитно преминаване и документи за пътуване.

5. Когато компетентните органи решат да задържат документ, необходим за целите на връщането, както е посочено в параграф 3, буква в), те гарантират, че гражданинът на трета държава получава без ненужно забавяне фотокопия или друго подходящо доказателство за задържането на документите. В случай на доброволно връщане компетентните органи връщат тези документи на гражданина на трета държава или при заминаването, или при пристигане в третата държава.

6. Гражданинът на трета държава трябва да бъде на разположение чрез всички средства за комуникация, установени в националното право. Държавите членки установяват в националното си право метода на комуникация и момента, в който се счита, че гражданинът на трета държава е получил съобщението и е известен за него, или използват цифрови системи, разработени и/или подкрепени от държавите членки или от Съюза за целите на тази комуникация.

Член 19

Опасност от укриване

1. Освен ако не е доказано друго, в конкретен случай е налице опасност от укриване, когато е изпълнен един или повече от следните критерии:

а) гражданинът на трета държава е влязъл или се е опитал да влезе или да се придвижи без разрешение до територията на държава членка, включително след транзитно преминаване през трета държава;

б) спрямо гражданина на трета държава е издадено решение за връщане от държава членка, различна от тази, на чиято територия той понастоящем пребивава незаконно, което се установява включително чрез сигналите, въведени в Шенгенската информационна система съгласно Регламент (ЕС) 2018/1860;

в) гражданинът на трета държава не спазва една или повече от мерките, наложени в съответствие с член 20, параграф 1, и член 22 или изразява или проявява намерение да не ги спази;

г) гражданинът на трета държава е влязъл повторно на територията на държавите членки в нарушение на валидна забрана за влизане.

2. В случаите, които не попадат в обхвата на параграф 1, опасността от укриване се определя въз основа на цялостна оценка на конкретните обстоятелства на всеки отделен случай. Оценката отчита един или повече от следните критерии по отношение на засегнатия незаконно пребиваващ гражданин на трета държава:

а) липса на местожителство, постоянен адрес или надежден адрес;

б) неспазване на задължението за напускане на територията на държавите членки в рамките на срока за напускане, определен в съответствие с член 5, параграф 2, буква а);

в) когато заминаването предстои непосредствено, са налице основания да се смята, че гражданинът на трета държава възнамерява да наруши задължението за сътрудничество, посочено в член 18, параграф 3, буква а);

г) използване на фалшиви или подправени документи за самоличност или за пътуване, разрешения за пребиваване, визи или документи, удостоверяващи условия за влизане, унищожаване на такива документи или освобождаване от тях по друг начин, използване на псевдоними с цел измама, предоставяне на друга невярна информация в устна или писмена форма или възпрепятстване по друг неправомерно измамен начин на процедурата по връщане или обратно приемане;

д) непосещаване на консултации във връзка с връщането и реинтеграцията, когато такива се изискват от компетентните органи;

е) липса на социално привързване, по-специално липса на семейни връзки, и недостатъчно средства за издръжка;

ж) неизпълнение на задълженията съгласно член 18, параграф 3, букви а)—г), букви е), з),и к), л) и м), включително неоказване на сътрудничество за получаване на документи за пътуване;

з) други критерии, различни от установените в букви а)—ж), когато такива са предвидени в националното право.

ГЛАВА IV

МЕРКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ВРЪЩАНЕТО И АЛТЕРНАТИВИ НА ЗАДЪРЖАНЕТО

Член 20

Оставане на разположение за целите на процеса на връщане

1. С цел да се подготви и гарантира ефективното връщане или допълнително да се стимулира спазването на задълженията за напускане и за сътрудничество, държавите членки могат да наложат на гражданина на трета държава една или повече от следните мерки:

а) задължението да остане в границите на даден географски район на територията на държавата членка, в който може да се движи свободно;

б) задължението да пребивава на конкретен адрес или място, посочени от компетентните органи;

в) задължението да се явява пред компетентните органи в посочени дни и часове лично или чрез други средства, установени в националното право;

г) други мерки, различни от посочените в букви а)—в), когато такива са предвидени в националното право.

2. Мерките, посочени в параграф 1, се прилагат само доколкото са съвместими със специалните потребности на уязвимите лица и с висшите интереси на детето.

3. Мерките, посочени в параграф 1, могат да бъдат наложени и на граждани на трети държави, които не могат да бъдат изведени поради това, че не оказват сътрудничество на компетентните органи.

4. При поискване компетентните органи могат да разрешат на гражданина на трета държава да не изпълнява временно дадена мярка, посочена в параграф 1.

5. Гражданинът на трета държава трябва да бъде информиран дали разрешението в съответствие с параграф 4 му е било предоставено.

6. От гражданина на трета държава не се изисква да иска разрешение съгласно параграф 4, за да се яви пред органите и съдилищата, ако с неявяването си би нарушил задълженията по параграф 1 и ако неговото присъствие там е необходимо. Гражданинът на трета държава уведомява предварително компетентните органи за такива насрочени явявания.

7. Решенията, взети в съответствие с параграф 1, букви б) и в), са в писмена форма, са пропорционални и отчитат конкретните обстоятелства на засегнатия гражданин на трета държава.

8. Гражданинът на трета държава трябва да бъде уведомен за всяко решение за прилагане на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, и за последиците от неизпълнението на това решение, включително задържане съгласно член 29.

Член 21

Действия по разследване

1. Без да се засягат действията по разследване, предприети по други причини, несвързани с връщане, в съответствие с националното право, компетентните органи на държавите членки могат, когато това е необходимо, пропорционално и надлежно обосновано с цел да се подготви или гарантира ефективно връщане:

а) да претърсят гражданина на трета държава и при спазване на предварителна съдебна заповед или — в съответствие с приложимото национално право — на административна заповед, когато това е необходимо, пропорционално и надлежно обосновано от спешността на такова претърсване, да претърсят мястото му на пребиваване или други съответни помещения;

б) да предприемат административни мерки с цел гарантиране на спазването на задължението за предоставяне на биометрични данни, както е предвидено в националното право, включително пръстови отпечатъци; тези мерки биха могли да включват възможността за използване на средства за принуда като крайна мярка, когато даден гражданин на трета държава отказва да предостави биометрични данни, както се изисква съгласно член 18, параграф 3, буква ж);

в) да претърсват и изземват лични вещи, електронни устройства и други предмети от значение;

г) да налагат други действия по разследване, когато това е предвидено в националното право.

2. Всички действия по разследване съгласно параграф 1, букви а), б) и в) могат да се извършват без съгласието на засегнатия гражданин на трета държава.

3. Всички действия по разследване, наложени в съответствие с параграф 1, букви а), б) и в), зачитат основните права и са предмет на гаранциите и правните средства за защита, предвидени в правото на Съюза и в националното право.

Член 22

Последици при неспазване на задължението за сътрудничество

В случай на неспазване на задължението за сътрудничество, посочено в член 18, параграф 1, и на изискванията, установени в член 18, параграф 3, държавите членки налагат на съответния гражданин на трета държава една или няколко от мерките, посочени в член 20, параграф 1 и могат да налагат една или няколко от следните мерки, които са ефективни и пропорционални:

а) отказ или намаляване на някои обезщетения и надбавки, когато това е предвидено в националното право, освен ако би довело до невъзможност на гражданина на трета държава да задоволява основните си нужди;

б) отказ или намаляване на стимулите, предоставени за насърчаване на доброволното връщане, включително отказ или намаляване на помощта по отношение на програми за връщане и реинтеграция съгласно член 44, параграф 3;

в) отказ или отнемане на разрешение за работа, когато това е предвидено в националното право;

г) удължаване на срока на забрана за влизане до приложимия максимум, предвиден в член 8, параграф 8;

д) наказателни санкции, включително лишаване от свобода, когато това е предвидено в националното право;

е) финансови санкции;

ж) други мерки или последици, различни от посочените в букви а)—е) когато такива са предвидени в националното право.

Член 23

Алтернативни на задържането мерки

1. Държавите членки могат да налагат една или повече от следните алтернативни на задържането мерки, като вземат предвид конкретните обстоятелства на засегнатия гражданин на трета държава, включително равнището на опасността от укриване, което се преценява в съответствие с член 19:

а) внасяне на адекватна финансова гаранция;

б) използване на електронно наблюдение;

в) мерки, различни от посочените в букви а) и б), когато такива са предвидени в националното право.

2. Мерките, посочени в параграф 1, имат за цел преди всичко да гарантират ефективното и своевременно връщане на гражданина на трета държава.

3. В решението за прилагане на мерките, посочени в параграф 1, се посочват съответните фактически и правни основания.

4. Гражданите на трети държави трябва да бъдат уведомени в писмен вид за всяко решение за прилагане на мерките, посочени в параграф 1, и за последиците от неизпълнението на това решение, включително задържане съгласно член 29.

5. Държавите членки гарантират, че решенията за прилагане на мерките, посочени в параграф 1, се преразглеждат от съд по молба на засегнатия гражданин от трета държава или служебно.

ГЛАВА V

ГАРАНЦИИ И ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

РАЗДЕЛ 1

ПРОЦЕСУАЛНИ ГАРАНЦИИ

Член 24

Право на информация

1. Компетентните органи гарантират, че гражданите на трети държави, които подлежат на връщане, се информират без ненужно забавяне за следното:

а) целта на процедурата;

б) задълженията на гражданите на трети държави , предвидени в членове 18 и 20, последиците при неспазване на задълженията съгласно член 22 и член 29, параграф 3, буква д), наличието в Шенгенската информационна система на сигнал за връщане за лицето и признаването и изпълнението на решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, издадено от друга държава членка, в съответствие с член 7;

в) консултирането и програмите във връзка с връщането и реинтеграцията съгласно член 44;

г) техните процесуални права в съответствие с настоящия регламент и националното право, по-специално правото на правна помощ и представителство съгласно член 25.

2. Информацията по параграф 1 се предоставя без ненужно забавяне на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбира. Тази информация може да се предоставя чрез стандартни информационни листовки на хартиен носител или в електронен формат, а когато е необходимо, тя се допълва устно с помощта на услуги за писмен и устен превод. В случай на непридружени ненавършили пълнолетие лица информацията се предоставя по съобразен с възрастта им начин и с участието на представителя или на лицето, определено да подпомага ненавършилото пълнолетие лице, посочени в член 17, параграф 2.

3. Когато компетентният орган пристъпва към извеждане въз основа на решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, в което са посочени повече от една държави на връщане, гражданинът на трета държава се уведомява за държавата на връщане, в която ще бъде изведен, достатъчно дълго време преди извеждането.

Член 25

Правна помощ и представителство

1. В случаите на обжалване пред съд в съответствие с член 27 държавите членки, по искане на гражданина на трета държава, му осигуряват получаването на необходимата безплатна правна помощ и представителство .

2. Компетентните органи гарантират, че непридружените ненавършили пълнолетие лица се представляват и подпомагат по такъв начин, че да им се даде възможност да се ползват от правата си и да изпълняват задълженията си съгласно настоящия регламент.

3. Безплатната правна помощ и представителство се предоставят от адвокати или други лица с подходяща квалификация, признати или правоспособни съгласно националното право да оказват съдействие на гражданина на трета държави или да го представляват, или от неправителствени организации, акредитирани съгласно националното право да предоставят правни услуги или представителство на граждани на трети държави.

4. Държавите членки могат да изключат предоставянето на безплатна правна помощ и представителство в процедурата по обжалване, когато:

а) се счита, че гражданинът на трета държава разполага с достатъчно средства, за да си осигури правна помощ и представителство на собствени разноски;

б) се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право;

в) обжалването или преразглеждането е на втора или по-висока инстанция на обжалване в зависимост от предвиденото в националното право, включително нови съдебни заседания или разглеждания на жалби;

г) на гражданина на трета държава вече се оказва помощ или той е представляван от адвокат.

5. Гражданинът на трета държава, който иска безплатна правна помощ и представителство, оповестява финансовото си състояние и незабавно информира компетентните органи за всяка значителна промяна във финансовото си състояние, освен ако националното право не предвижда безплатна правна помощ и представителство независимо от финансовото състояние на лицето.

6. С изключение на помощта, предоставяна на непридружени ненавършили пълнолетие лица, държавите членки могат:

а) да наложат парични ограничения или срокове за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не са произволни и не ограничават неоснователно достъпа до безплатна правна помощ и представителство;

б) да изискат пълно или частично възстановяване на направени разходи, когато финансовото състояние на гражданина на трета държава се е подобрило по време на процедурата по връщане или когато решението за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство е взето въз основа на невярна информация, предоставена от гражданина на трета държава;

в) да предвидят, че по отношение на таксите и другите разноски и възстановяване на разходи гражданите на трети държави се ползват от равни, но не по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ и представителството.

7. Държавите членки определят специфични процесуални правила относно реда и условията за подаване и обработване на искания за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство във връзка с обжалване пред съд в съответствие с член 27 или прилагат съществуващите правила за национални искове от подобен характер, при условие че тези правила не правят достъпа до безплатна правна помощ и представителство прекалено труден или невъзможен.

8. Ако решението да не бъде предоставена безплатна правна помощ и представителство е взето от орган, който не е съд, на основание, че се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право, гражданинът на трета държава трябва да разполага с право на ефективно правно средство за защита пред съд срещу това решение.

9. Държавите членки могат да предвидят безплатна правна помощ и представителство в рамките на административната процедура съгласно националното право.

РАЗДЕЛ 2

ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

Член 26

Право на ефективно правно средство за защита

1. Засегнатият гражданин на трета държава има право на ефективно правно средство за защита, което му позволява да обжалва решенията, посочени в член 5, параграф 1, член 8 и член 10, параграф 3, пред компетентен съд съгласно националното право.

2. Ефективно правно средство за защита означава цялостно разглеждане на случая както от фактическа, така и от правна страна.

3. Когато материали по делото, предоставени на съда, компетентен за разглеждането на жалбата срещу решението за връщане или решението за постановяване на извеждане, допълнени или изяснени в хода на състезателно производство, сочат, че засегнатият гражданин на трета държава, изправен пред риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане, се проверява спазването на изискванията, произтичащи от принципа на забрана за връщане .

4. Обезсилването или отмяната на несъществен елемент от решение за връщане не води до обезсилване или отмяна на останалата част от съответното решение.

Член 27

Обжалване пред компетентен съд

1. С оглед на прилагането на настоящия регламент държавите членки предвиждат в националното право срок за подаване на жалба, с която се оспорва решенията, посочени в член 5, параграф 1, член 8 и член 10, параграф 3, пред първоинстанционен съд, който не надвишава 14 дни.

Чрез дерогация от първа алинея държавите членки, които в срок до 16 октомври 2026 година предвиждат в националното си право срокове за подаване на жалба от 30 или повече дни, могат да продължат да го прилагат или да установят в него срок за подаване на жалба, който не надвишава 30 дни.

2. Сроковете, посочени в параграф 1, започва да тече от датата, на която гражданинът на трета държава е уведомен или се счита, че е бил уведомен съгласно националното право, за някое от решенията, посочени в член 5, параграф 1, член 8 и член 10, параграф 3.

3. Когато решението за връщане се основава на или е издадено в същия акт като решението за отказ или прекратяване на законния престой, сроковете за обжалване на решението за връщане могат да бъдат предвидените в националното право срокове за обжалване на решение за отказ или прекратяване на законен престой.

4. Когато забрана за влизане или решение за постановяване на извеждане се издава заедно с решение за връщане съгласно член 5, параграф 12 те се обжалват заедно с решението за връщане пред същия съд и в рамките на същото производство и в същите срокове. Когато забрана за влизане или решение за постановяване на извеждане се издава отделно от решението за връщане или е единственото решение, което ще бъде обжалвано, те може да бъдат обжалвани отделно.

Член 28

Суспензивно действие

1. Въпреки че настоящият регламент не предвижда автоматично суспензивно действие на обжалването, държавите членки гарантират, при пълно зачитане на член 47 от Хартата, че извеждането може да бъде спряно от компетентния първоинстанционен съд преди изпълнението на решенията, издадени съгласно член 5 и член 10, параграф 3. Извеждането може да бъде спряно по искане на засегнатия гражданин на трета държава за срока за подаване на жалба съгласно член 27 или, когато е подадена жалба, за срока на приключване на разглеждането на жалбата, освен ако националното право не предвижда също така, че изпълнението на такова решение може да бъде спряно служебно. Настоящият параграф не засяга разпоредбите на националното право, които предвиждат автоматично суспензивно действие на обжалването пред първоинстанционен съд.

2. При оценяването на искането по параграф 1 съдът може да се основава на материалите в досието, по което е сезиран, включително евентуалната оценка на всички свързани със случая обстоятелства, направена на предходните етапи на процедурата за връщане, а когато е целесъобразно, и на процедурата по предоставяне на убежище.

3. Когато се обжалва първо или следващо решение, постановено в резултат на обжалване, извеждането не се спира, освен ако по националното право се предвижда суспензивно действие на подобно обжалване или гражданинът на трета държава поиска спиране и компетентен съд реши да го предостави, като надлежно вземе предвид конкретните обстоятелства на всеки отделен случай.

ГЛАВА VI

ЗАДЪРЖАНЕ

Член 29

Основания за задържане

1. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава съгласно настоящия регламент въз основа на индивидуална оценка на всеки отделен случай и само доколкото задържането е пропорционално.

2. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава само с цел връщане, включително подготовка на връщането, обратно приемане или извършване на извеждането.

3. Гражданин на трета държава може да бъде задържан само въз основа на едно или повече от следните основания за задържане:

а) опасност от укриване, определена в съответствие с член 19;

б) гражданинът на трета държава избягва или възпрепятства обратното приемане, подготовката на връщането или извеждането;

в) гражданинът на трета държава представлява риск за сигурността по смисъла на член 13;

г) за установяване или проверка на неговата самоличност или националност;

д) неизпълнение на задълженията, установени в член 18, параграф 3, букви а)—г), букви е), з), к), л) и м), включително неоказване на сътрудничество за получаване на документи за пътуване;

е) други необходими и пропорционални относими основания, свързани с връщането, предвидени в националното право, за да се гарантират ефективни процедури за връщане.

4. Задържането се постановява от административните или съдебните органи. Задържането се постановява с писмено решение, в което се посочват фактическите и правните основания, на които то се основава, както и информацията за наличните правни средства за защита. На гражданина на трета държава се съобщава за това в устна и писмена форма на език, който той разбира или за който основателно се предполага, че той разбира, включително с помощта на услуги за устен или писмен превод.

5. При задържане на гражданин на трета държава съгласно параграф 2 държавите членки вземат предвид дали гражданинът на трета държава е уязвимо лице.

Член 30

Срок на задържане

1. Задържането следва да бъде за възможно най-кратък срок и продължава, докато съществуват посочените в параграф 29 основания и докато е необходимо, за да се гарантира ефективно и успешно връщане на гражданина на трета държава.

2. Когато се окаже, че основанията, предвидени в член 29, вече не съществуват, гражданинът на трета държава се освобождава от задържането съгласно настоящия регламент. Това освобождаване не изключва прилагането на мерки в съответствие с членове 20 и 23.

3. Задържането не надвишава 12 месеца в държава членка. Когато има вероятност процедурата по връщане да продължи по-дълго поради липса на съдействие от страна на засегнатия гражданин на трета държава или забавяне при получаването на необходимата документация от трети държави, или в други изключителни обстоятелства, предвидени в националното право, задържането може да продължи за по-дълъг срок, но не повече от 24 месеца в държава членка.

Когато гражданинът на трета държава се е преместил в друга държава членка и поведението му представлява основание за задържане, както е посочено в член 29, параграф 3, се прилага нов срок на задържане.

4. След изтичане на максималния срок на задържане от 24 месеца съгласно параграф 3 могат да се приложат допълнителни срокове за задържане, които не надвишават общо шест месеца, когато съществува опасност от укриване и когато една или повече от следните промени в обстоятелствата сочат, че има разумна възможност за извеждане:

а) има нова важна информация за самоличността на гражданина на трета държава;

б) получен е документ за пътуване или може разумно да бъде счетено, че такъв е получен, поради промяна в обстоятелствата;

в) сътрудничеството със засегнатата трета държава се е подобрило.

Когато задържа гражданин на трета държава в съответствие с настоящия параграф, компетентният орган разглежда случая приоритетно, за да гарантира, че задържането е за възможно най-кратък срок.

5. Изтичането на максималните срокове на задържане в съответствие с параграфи 3 и 4 не изключва прилагането на мерки в съответствие с членове 20 и 23.

6. Когато гражданин на трета държава оказва съдействие за връщането си по време на задържане, доброволното му връщане се организира по целесъобразност без ненужно забавяне. Когато е приложимо, задържането може да продължи до заминаването, за да се гарантира ефективно връщане в съответствие с параграфи 3 и 4.

Член 31

Преразглеждане на заповеди за задържане

1. Държавите членки гарантират, че задържането се преразглежда най-малко на всеки шест месеца по молба на засегнатия гражданин на трета държава или служебно.

2. Държавите членки гарантират, че задържането на непридружени ненавършили пълнолетие лица се преразглежда служебно най-малко на всеки три месеца или по искане на съответното непридружено ненавършило пълнолетие лице или представителя или лицето, определено съгласно член 17, параграф 2.

3. Когато задържането е постановено или удължено от административни органи, държавите членки:

а) предвиждат съдебен контрол на законосъобразността на задържането, за която да бъде взето решение възможно най-бързо в срок, определен в националното право, след началото на задържането; или

б) предоставят на съответния гражданин на трета държава правото да започне производство, при което законосъобразността на задържането подлежи на съдебен контрол, по който трябва да се вземе решение възможно най-бързо в рамките на срок, предвиден в националното право, след започването на съответното производство. В тези случаи при задържането държавите членки уведомяват незабавно засегнатия гражданин на трета държава относно възможността да започне подобно производство.

Когато гражданин на трета държава е задържан за срок, надвишаващ максималния срок на задържане от 24 месеца съгласно член 30, параграф 4, и това удължаване надвишава три месеца, задържането подлежи на преразглеждане от съд най-малко на всеки три месеца.

Член 32

Условия за задържане

1. Задържането по принцип се извършва в специализирани центрове, включително в приспособени за тази цел части от други центрове. Когато дадена държава членка не може да осигури такъв център за задържането и трябва да прибегне до настаняване в затвор, гражданите на трети държави доколкото е възможно се отделят от обикновените затворници.

2. Задържаните граждани на трети държави разполагат с достъп до открито пространство. Достъпът до открито пространство може да бъде ограничен за определен период от време, ако това е необходимо и пропорционално, за да се гарантира доброто функциониране на центъра за задържане.

3. Задържаните граждани на трети държави при поискване получават разрешение за своевременно установяване на контакт със законни представители, членове на семейството и компетентните консулски органи.

4. Особено внимание се обръща на специалните нужди на задържаните уязвими лица. Предоставят се спешни медицински грижи и основно лечение на болести на задържаните граждани на трети държави.

5. Законните представители, членовете на семейството, компетентните консулски органи и съответните компетентни национални, международни и неправителствени организации и органи имат възможност да посещават всеки център за задържане и да общуват с гражданите на трети държави и да ги посещават при условия, които зачитат неприкосновеността на личния живот. Подобни посещения могат да бъдат подложени на разрешителен режим и други целесъобразни условия, включително предварително издаване от компетентен орган на подходящо удостоверение за надеждност в съответствие с националното право. Държавите членки може да наложат ограничения на такъв достъп по силата на националното право, когато тези ограничения са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на центъра.

6. На задържаните граждани на трети държави се предоставя информация, в която се обясняват правилата, прилагани в центъра, и се посочват техните права и задължения на език, който те разбират или за който основателно се предполага, че те разбират. Тази информация включва информация относно правото им съгласно националното право да влязат в контакт с посочените в параграфи 3 и 5 лица или органи.

7. Гражданите на трети държави, за които е установено, че представляват риск за сигурността по смисъла на член 13, може да бъдат настанени в центрове за задържане при засилени мерки за сигурност, включително по-строги мерки за отделяне или засилен надзор, за срок, строго необходим за управление на риска и улесняване на връщането им.

Член 33

Условия за задържане на непридружени ненавършили пълнолетие лица и семейства с ненавършили пълнолетие лица

1. Непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица се задържат само като крайна мярка и за най-краткия подходящ срок, като се вземат предвид висшите интереси на детето.

2. На непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица се осигурява, по време на периода на задържане, отделно настаняване, гарантиращо достатъчно уединение. Персоналът е подходящо обучен, а центровете са адаптирани, за да се вземат предвид нуждите на ненавършилите пълнолетие лица и тяхната възраст и пол.

3. Задържаните ненавършили пълнолетие лица имат възможността да участват в развлекателни дейности, включително в игри и дейности за отмора, подходящи за тяхната възраст, и имат достъп до форма на образование или образователни дейности, която е най-подходяща за продължителността на задържането им.

ГЛАВА VII

ОБРАТНО ПРИЕМАНЕ

Член 34

Обратно приемане

1. След издаването на решение за връщане компетентните органи по целесъобразност, с подкрепата на Frontex, когато е приложимо, инициират обратно приемане, включително когато това е уместно, във връзка с потвърждаването на гражданството на гражданин на трета държава, издаването на документ за пътуване на гражданина на трета държава и организирането на операция по връщане.

Когато е приложимо, европейският пътен документ за връщане се използва в съответствие с приложимия инструмент за обратно приемане и Регламент (ЕС) 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета ([34]).

2. Обратното приемане в трети държави се подпомага от специални служители на Съюза за връзка по въпросите на връщането, финансирани от Съюза. Служителите за връзка са част от структурата на делегациите на Съюза и си сътрудничат тясно с Комисията за постигане на съответните приоритети на политиката на Съюза.

Член 35

Външно измерение и сътрудничество с трети държави

Съюзът и държавите членки гарантират, че външното измерение на политиката на връщане е неразделна част от всеобхватния подход към управлението на миграцията.

([34]) Регламент (ЕС) 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за утвърждаване на европейски пътен документ за връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и за отмяна на Препоръката на Съвета от 30 ноември 1994 г. (ОВ L 311, 17.11.2016 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj).

Когато се установи липса на сътрудничество от страна на трета държава или когато една или повече държави членки срещнат трудности при сътрудничеството с трети държави в областта на обратното приемане, Съюзът и държавите членки предприемат подходящи мерки, включително като използват обвързаност с условия във връзка с всички подходящи политики и инструменти, например визовата политика, както и търговията и развитието, както е предвидено в законодателните актове на Съюза, които ги уреждат, и за държавите членки, които са обвързани от тези актове, с цел да подкрепят провеждането на предвидими и ефективни процедури за връщане с трети държави и да осигурят ефективно и трайно сътрудничество в областта на обратното приемане.

ГЛАВА VIII

СПОДЕЛЯНЕ И ПРЕДАВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

Член 36

Обмен на информация между държавите членки

1. Държавите членки използват всички подходящи средства за сътрудничество и обмен на информация за прилагането на настоящия регламент.

2. Обменът на информация се извършва по искане на държава членка и може да се осъществява само между компетентните органи на държавите членки.

3. При поискване държавите членки си разменят наличната информация относно граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия регламент, за целите на провеждането на процедурата по връщане и предоставянето на помощ за връщане и реинтеграция.

4. Когато информацията, посочена в параграф 3 от настоящия член, може да се обменя чрез информационните системи на ЕС съгласно определението в член 4, точка 15 от Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета ([35]) , или чрез допълнителна информация в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860, тази информация по принцип се обменя само чрез тези средства.

5. Искането за информация включва основанията, на които е базирано.

6. Информацията, посочена в параграф 3, може да включва по-специално:

а) информация, необходима за установяване на самоличността на гражданина на трета държава, и когато е приложимо, самоличността на членовете на неговото семейство, роднини и други близки;

б) информация, свързана с биометричните данни, снети от гражданина на трета държава в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358;

в) информация, свързана с гражданството и всички документи за пътуване на гражданина на трета държава;

г) информация, свързана с местопребиваването на гражданина на трета държава, изминати маршрути, езици, които владее, и данни за контакт, като например адреси на електронна поща и телефонни номера;

д) информация относно всякакъв статут на пребиваване или разрешения, предоставящи право на престой, включително документи за пребиваване или визи, както и всички заявления или удължавания на срока им, издадени от държава членка или трета държава;

([35]) Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

е) информация, свързана с операцията по връщане на гражданина на трета държава;

ж) информация, свързана с реинтеграцията на гражданина на трета държава, когато е приложимо, включително информация за уязвимостта;

з) основанията за решението за връщане, взето по отношение на гражданина на трета държава;

и) информация относно изпълнението от страна на гражданина на трета държава на задълженията по член 18 или мерките по член 20;

й) информация дали гражданинът на трета държава е задържан или дали са приложени алтернативни на задържането мерки;

к) информация, свързана с регистрите за съдимост или със заплахите за обществения ред, обществената или националната сигурност, породени от гражданина на трета държава;

л) информация относно уязвимостта, здравните и медицинските нужди на гражданина на трета държава.

7. Държавата членка, към която е отправено искането, е длъжна да отговори във възможно най-кратък срок и най-късно в срок от две седмици.

8. Липсата на отговор, непълният отговор или забавеният отговор от държава членка на искане, отправено съгласно настоящия член, не възпрепятстват или забавят изпълнението на решение за връщане или решение за постановяване на извеждане, постановени от друга държава членка. Запитващата държава членка може да процедира въз основа на информацията, с която вече разполагат нейните компетентни органи, в съответствие с правото на Съюза и националното право.

9. Обменената информация може да бъде използвана само за целите, предвидени в параграф 3. Във всяка държава членка подобна информация може, в зависимост от нейния вид и от правомощията на получаващия орган, да бъде съобщена само на органите или съдебните органи, на които е поверена процедурата по връщане, обратното приемане или предоставянето на помощ за реинтеграция.

10. При поискване държавите членки предават помежду си оригиналните пътни документи на гражданин на трета държава, когато тези пътни документи са необходими, за да се гарантира връщането.

Член 37

Предаване на данни на трети държави във връзка с граждани на трети държави за целите на връщането, обратното приемане и реинтеграцията

1. Без да се засягат разпоредбите на членове 38 и 39, данните, посочени в член 36, параграф 6, букви а)—з), могат да бъдат обработвани и предавани от компетентен орган и когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава или на трети лица, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция или за други задачи, свързани с изпълнението на връщането, като авиокомпании или доставчици на медицински услуги, когато това е необходимо за целите на връщането, обратното приемане или реинтеграцията.

2. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграф 1 от настоящия член, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

3. Когато предаването се извършва съгласно параграф 1от настоящия член, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването и информация за компетентния орган на приемащата трета държава. Тази документация се ограничава до информацията, която е строго необходима, за да се докаже съответствие с правното основание за предаването, и не води до допълнителни задължения за докладване за държавите членки.

Член 38

Предаване на данни на трети държави във връзка с наказателни присъди срещу граждани на трети държави за целите на връщането, обратното приемане и реинтеграцията

1. Данните, свързани с една или повече наказателни присъди на гражданин на трета държава, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава или на трети лица, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция или за други задачи, свързани с изпълнението на връщането, когато са изпълнени следните условия:

а) гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил осъден през предходните 25 години за терористично престъпление или през предходните 15 години за друго престъпление, посочено в приложението към Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета ([36]), или е извършил престъпление, наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне две години съгласно националното право, или е извършил повече от едно престъпление, всяко от които наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне една година, съгласно националното право на осъждащата държава членка;

б) предаването на данни е необходимо за целите на връщането, обратното приемане или предоставянето на индивидуализирана нефинансова помощ за реинтеграция;

в) компетентният орган е проверил и когато е приложимо, Frontex се е уверила, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане;

г) компетентният орган е проверил и когато е приложимо, Frontex се е уверила, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на член 50 от Хартата.

2. Когато държавите членки и Frontex предават лични данни съгласно параграф 1 от настоящия член, те гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

3. Когато предаването се извършва съгласно параграф 1от настоящия член, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграф 1от настоящия член, и предаваните лични данни. Тази документация се ограничава до информацията, която е строго необходима, за да се докаже съответствие с правното основание за предаването, и не води до допълнителни задължения за докладване за държавите членки.

([36]) Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на Регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

Член 39

Предаване на трети държави на данни за здравословното състояние на граждани на трети държави с цел извършване на операция по връщане и реинтеграция

1. Данните, свързани с медицинската помощ, която се предоставя на граждани на трети държави, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава или на трети лица, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция и за други задачи, свързани с изпълнението на връщането, например доставчици на медицински услуги, когато са изпълнени следните условия:

а) предаването на данни е необходимо за целите на провеждането на операцията по връщане;

б) компетентният орган е проверил и когато е приложимо, Frontex се е уверила, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

2. Данните за здравословното състояние и медицинските нужди на граждани на трети държави могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и когато е приложимо, от Frontex на трето лице, компетентно за предоставянето на помощ за реинтеграция или за други задачи, свързани с изпълнението на връщането, когато са изпълнени следните условия:

а) предаването на данни е необходимо за целите на предоставянето на помощта за реинтеграция, посочена в член 44, която е конкретно съобразена с медицинските нужди на гражданина на трета държава;

б) гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, се е съгласил с това предаване.

3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2 от настоящия член, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

4. Когато предаването се извършва съгласно параграфи 1 или 2 от настоящия член, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграфи 1 или 2 от настоящия член, и предаваните лични данни. Тази документация се ограничава до информацията, която е строго необходима, за да се докаже съответствие с правното основание за прехвърлянето, и не води до допълнителни задължения за докладване за държавите членки.

ГЛАВА IX

ОБЩА СИСТЕМА ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 40

Компоненти на общата система за връщане

1. Общата система за връщане съгласно настоящия регламент се състои от:

а) обща процедура по връщането на граждани на трети държави без право на престой на територията на държавите членки;

б) система за признаване и изпълнение на решения за връщане и на решения за постановяване на извеждане между държавите членки;

в) цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави;

г) сътрудничество между държавите членки;

д) достатъчно равнище на капацитет за задържане, определен от държавите членки, като се вземат предвид действителните нужди;

е) финансова подкрепа от Съюза и оперативна подкрепа от органите, службите и агенциите на Съюза в съответствие със съответните им мандати.

2. Разработването на цифрови системи се основава във възможно най-голяма степен на съществуващите национални инфраструктури и оперативно съвместими системи на Съюза и не поражда допълнителна тежест за докладване или процедурни тежести за държавите членки.

3. Съюзът и държавите членки определят общи приоритети в областта на връщането и реинтеграцията и осигуряват необходимите последващи действия, като вземат предвид европейската стратегия за управление на убежището и миграцията, приета съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1351, прилагането на процедурата на границата за връщане съгласно Регламент (ЕС) 2024/1349, оценката на степента на сътрудничество на трети държави с държавите членки в областта на обратното приемане в съответствие с член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 и инструментите на Съюза за обратно приемане и всеки друг инструмент на Съюза, свързан със сътрудничеството в областта на обратното приемане.

4. Съюзът и държавите членки осигуряват лоялно сътрудничество и тясна координация между компетентните органи и между Съюза и държавите членки, както и полезно взаимодействие между вътрешните и външните компоненти.

Член 41

Компетентни органи

Всяка държава членка определя в съответствие с националното право компетентните органи, отговарящи за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

Член 42

Сътрудничество между държавите членки

1. Сътрудничеството и помощта между компетентните органи, определени в съответствие с член 41, по принцип се осъществяват с цел:

а) разрешаване на транзитно преминаване през тяхната територия, за да се подпомогне спазването на решение за връщане на друга държава членка или получаването на документи за пътуване;

б) предоставяне на логистична или друга материална помощ или помощ в натура във връзка с транзитно преминаване през тяхната територия съгласно буква а);

в) улесняване на прехвърлянето, посочено в член 6, параграф 1, буква б);

г) подкрепа за заминаването на гражданин на трета държава към държавата членка, в която той има право на престой в съответствие с член 6, параграф 3.

2. Сътрудничеството и помощта между компетентните органи, определени в съответствие с член 41, може да се осъществяват включително с цел:

а) водене или подпомагане на диалога по политиката и обмените с органите на трети държави с цел улесняване на обратното приемане;

б) осъществяване на контакт с компетентните органи на трети държави с цел проверка на самоличността на граждани на трети държави и получаване на валиден документ за пътуване;

в) организиране, от името на отправящата искането държава членка, на практическите договорености за изпълнение на връщането;

г) предоставяне на логистична или друга материална помощ или помощ в натура.

Член 43

Подкрепа от Frontex

1. Държавите членки могат да поискат техните компетентни органи да бъдат подпомагани от експерти, разположени или подпомагани от Frontex, включително служители за връзка по въпросите на връщането и други служители за връзка, в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896.

2. Държавите членки предоставят на Frontex съответната информация относно планираните нужди от подкрепа от Frontex за целите на необходимото планиране на тази подкрепа в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896.

Член 44

Подкрепа за връщането и реинтеграцията

1. Държавите членки осигуряват наличието на консултации в областта на връщането и реинтеграцията, за да предоставят, когато е приложимо, на гражданите на трети държави информация и насоки относно възможностите за връщане и реинтеграция, включително програмите, посочени в параграф 3, на възможно най-ранен етап от процеса на връщане. Консултациите в областта на връщането и реинтеграцията могат да се комбинират с други консултации в контекста на други миграционни процедури в държавата членка.

2. Държавите членки гарантират, че информацията относно връщането и реинтеграцията се предоставя най-късно при издаването на решението за връщане.

3. Държавите членки осигуряват наличието на програми за връщане и реинтеграция, поддържани или финансирани на равнището на Съюза или на национално равнище. Такива програми включват логистична, финансова или друга материална помощ или помощ в натура или стимули, включително помощ за реинтеграция в държавата на връщане, предоставяна на гражданин на трета държава.

4. Помощта за връщане и реинтеграция не е лично право и не представлява предварително условие за процедурата по обратно приемане.

5. Помощта, предоставяна чрез програмите за връщане и реинтеграция, отразява степента на сътрудничество на гражданина на трета държава и спазването от негова страна на изискванията и може да бъде намалявана с течение на времето или оттеглена. При определяне на вида и степента на помощта за връщане и реинтеграция, когато е приложимо, може да се вземат предвид следните критерии:

а) сътрудничеството на засегнатия гражданин на трета държава по време на процедурата по връщане и обратно приемане, предвидена в член 18;

б) дали гражданинът на трета държава се връща доброволно, или подлежи на извеждане;

в) дали гражданинът на трета държава е гражданин на трета държава, включена в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета ([37]);

г) дали гражданинът на трета държава е бил осъден за престъпление;

д) дали гражданинът на трета държава има специфични нужди поради това, че е уязвимо лице, ненавършило пълнолетие лице, непридружено ненавършило пълнолетие лице или част от семейство;

е) допълнителни критерии съгласно националното право.

6. Помощта, посочена в настоящия член, не се предоставя на граждани на трети държави, които вече са се възползвали от друга или същата подкрепа, предоставена от държава членка или от Съюза. Съюзът, държавите членки и Frontex осигуряват съгласуваност и координация на помощта за реинтеграция.

ГЛАВА X

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 45

Извънредни ситуации

1. В случаите, когато извънредно голям брой граждани на трети държави, подлежащи на връщане, представлява непредвидено голяма тежест за капацитета на центровете за задържане на държава членка или за нейните административни или съдебни служители, тази държава членка може, докато трае тази извънредна ситуация, да реши да допусне по-дълги срокове от предвидените съгласно член 27, параграф 1, член 31, параграф 3 и член 36, параграф 7 и да предприеме неотложни мерки по отношение на условията на задържане, които се отклоняват от посочените в член 32, параграф 1 и член 33, параграф 2. Държавите членки могат да адаптират временно административните процедури и вътрешните изисквания за докладване, за да ускорят операциите по връщане, при условие че тези адаптации са строго необходими за преодоляване на извънредна ситуация.

2. Когато използва такива извънредни мерки, съответната държава членка информира Комисията незабавно. Тя информира Комисията и веднага щом причините за прилагането на тези извънредни мерки престанат да съществуват.

3. Нищо в настоящия член не може да се тълкува като даване на разрешение на държавите членки да се отклоняват от общото задължение за вземане на всички подходящи мерки, общи или специални, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

Член 46

Статистика

1. За наблюдение на сътрудничеството с трети държави в областта на обратното приемане Комисията може ежегодно да изисква да бъдат съобщавани на Frontex следните данни относно съответните трети държави, разбити по отделни трети държави:

а) брой на исканията за потвърждаване на гражданство и брой на получените положителни и отрицателни отговори във връзка с искания за потвърждаване на гражданство;

б) брой на исканията за издаване на документи за пътуване, сред които брой на исканията за издаване на документи за пътуване в случаи, при които гражданството е потвърдено, брой на документите за пътуване, издадени от органите на трети държави, и брой на отрицателните отговори във връзка с искането за издаване на документи за пътуване.

([37]) Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

2. Frontex предоставя на Комисията достъп до данните, посочени в параграф 1. Данните, посочени в параграф 1, букви а) и б), разбити по държави членки, може да бъдат съобщавани на трети държави за целите на наблюдението на прилагането и спазването на техните задължения за обратно приемане, включително в рамките на инструментите на Съюза за обратно приемане.

3. По искане на Комисията държавите членки предоставят необходимата информация за извършване на оценката съгласно член 7, параграф 9, по-специално статистически данни за броя на гражданите на трети държави, които са били обект на решения за връщане, издадени от друга държава членка, и броя на гражданите на трети държави, изведени или върнати въз основа на признати решения за връщане, а когато е приложимо, и въз основа на решения, разпореждащи извеждане, издадени от друга държава членка в рамките на определен период.

4. За целите на настоящия член и когато е възможно, Комисията използва информацията, предоставена съгласно Регламент (ЕО) № 862/2007.

5. Когато Комисията представя законодателно предложение съгласно член 7, параграф 10, тя предлага, ако е необходимо, изменения към настоящия член, като взема предвид съответните законодателни промени в областта на цифровизацията.

Член 47

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 48

Докладване

1. До 17 октомври 2031 година и на всеки пет години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент в държавите членки и когато е целесъобразно, предлага изменения.

2. По искане на Комисията държавите членки ѝ изпращат наличната информация, необходима за изготвянето на нейния доклад съгласно параграф 1 не по-късно от девет месеца преди изтичането на този срок. Когато е възможно, Комисията използва информацията, предоставена съгласно Регламент (ЕО) № 862/2007.

Член 49

Отмяна

1. Директива 2008/115/ЕО , Директива 2001/40/ЕО и Решение 2004/191/ЕО се отменят за държавите членки, обвързани от настоящия регламент, считано от 17 октомври 2027 година.

2. Позоваванията на отменените директиви и решение се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 50

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

2. Член 1, член 2, параграфи 1, 2 и 3, член 3, точка 3, член 4, член 5, параграфи 13 и 15, както и членове 14, 15, 16, 34, 35, 41, 43, 47, 48 и 49 се прилагат от 16 октомври 2026 година.

3. Останалите разпоредби на настоящия регламент се прилагат от 17 октомври 2027 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 7 октомври 2026 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	T. BYRNE

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица на съответствието

Директива 2001/40/ЕО	Решение 2004/191/ЕО	Директива 2008/115/ЕО	Настоящият регламент
		Член 1	Член 1
		Член 2	Член 2
		Член 3, точка 1	Член 3, точка 1
		Член 3, точка 2	Член 3, точка 2
		Член 3, точка 3	Член 3, точки 3 и 5
		Член 3, точка 4	Член 3, точка 4
		Член 3, точка 5	Член 3, точка 7
		Член 3, точка 6	Член 3, точка 10
		Член 3, точка 7	Член 19
		Член 3, точка 8	Член 3, точка 8
		Член 3, точка 9	—
		Член 4, параграфи 1—3	—
		Член 4, параграф 4	Член 2, параграф 7
		Член 5	Член 4 и член 15
		Член 6, параграф 1	Член 5, параграфи 1, 9 и 10
		Член 6, параграф 2	Член 6, параграфи 2 и 3
		Член 6, параграф 3	Член 6, параграф 1, буква б)
		Член 6, параграф 4	—
		Член 6, параграф 5	—
		Член 6, параграф 6	Член 5, параграф 12
		Член 7, параграф 1	Член 5, параграфи 2 и 3
		Член 7, параграф 2	Член 5, параграф 4
		Член 7, параграф 3	Членове 20 и 23
		Член 7, параграф 4	Член 5, параграф 2, буква б) и член 5, параграф 5
		Член 8, параграфи 1—5	Член 10
		Член 8, параграф 6	Член 12

Директива 2001/40/ЕО	Решение 2004/191/ЕО	Директива 2008/115/ЕО	Настоящият регламент
		Член 9	Член 11, параграфи 1—5 и 7
		Член 10	Член 17
		Член 11	Член 8 и член 9
		Член 12	Член 5, параграфи 7, 8 и 11 и член 8, параграф 3
		Член 13, параграфи 1 и 2	Член 26, член 27 и член 28
		Член 13, параграфи 3 и 4	Член 25
		Член 14, параграф 1	Член 11, параграф 6
		Член 14, параграф 2	Член 11, параграф 4
		Член 15, параграф 1	Член 29, параграфи 1, 2 и 3, букви а) и б)
		Член 15, параграф 2	Член 29, параграф 4, член 30, параграф 2 и член 31, параграф 3
		Член 15, параграф 3	Член 31, параграфи 1 и 2
		Член 15, параграф 4	Член 30, параграф 2
		Член 15, параграф 5	Член 30, параграфи 1 и 3, първо изречение
		Член 15, параграф 6	Член 30, параграф 3, първа алинея, второ изречение и член 30, параграф 3, втора алинея
		Член 16	Член 32
		Член 17	Член 33
		Член 18	Член 45
Членове 1—6		—	Член 7, параграфи 1—8
	Членове 1—3	—	—